

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ: 72

CENA 2 D.

PLJAČKA U PODNE

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

**TRAŽITE OD VAŠEG PRODAVCA
PRVI BROJ NOVE SERIJE**

„VIKEND ROMANA”!

**UZBUDLJIVE AVANTURE
ČUVENOG DETEKTIVA**

LARI KENTA

**CENA POJEDINE SVESKE JE
2 DINARA!**

ČETVRTKOM

U PRODAJI

PANORAMA

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

DVANAESTI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA”

U J U N U

**PLJAČKA
U PODNE**

Naslov originala:

William Mark:

„COWBOY SPENCER“

Copyright 1970 by Martin Kelter Verlag

PLJAČKA U PODNE

Kada je ujahao u Dodž Siti bilo je podne. Sunce je bilo u zenitu, a svi predmeti bez senki.

Bio je to džinovski momak, oko metar i devedeset pet santimetara visok. Nosio je izbledelu i ispranu zelenu košulju i smeđi prsluk. Crni stetson zabacio je daleko na potiljak. Na desnom bedru nosio je težak „smiit and veson“ revolver, kalibra 44. S leve strane nosio je boci-nož u kožnoj futroli, pričvršćenoj za opasač.

Na njemu je bio komad odeće, koji je ukazivao na to da je kau-boj: crni kožni štitnici za noge, koje goniči nose preko pantalona.

Lice mu je bilo prilično bezizrazno. Delovao je prilično zapušteno zbog duge nenegovane kose.

Riđan, koga je jahao, nije baš pripadao najboljoj vrsti: obešenih ušiju, koščat i ukočenog hoda.

Kao što je rečeno, jahač koji je nailazio sa zapada i ušao u glavnu ulicu Dodž Sitija, ni po čemu nije padao u oči.

Bilo je dvanaest sati i pet minuta kada je stupio u Selerov bar „Gonič“.

U lokalu je sve bilo tiho.

Vlasnik je dremao na visokoj stolici iza šanka, gledajući u stare izgužvane novine, koje je već tri dana uzastopce donosio od kuće u nameri da ih pročita.

Ova užasna žega kao da je sve paralizovala i umrtvljivala. Jahač je otvorio krila pomičnih vrata i pustio ih da se iza njegovih leđa bučno zatvore.

Vlasnik bara se trgao i pogledao prema vratima.

Jarka svetlost, koja je depirala preko krila vrata, sa ulice, zasleplila ga je. Samo nejasno mogao je da vidi pridošlicu.

No Fred Seler je bio naviknut da gleda prema svetlu. Poslovno je počeo da briše, ne baš naročito čistom krpom, limenu površinu šanka, pokazujući pritom gostu dva reda požutelih zuba.

— Hele, priđite ovamo šanku! Ima još mesta, mister!

Bila je to stara, ne preterano duhovita fraza, koju je uvek izgovarao, ne obraćajući pažnju na to da li ga njegovi gosti poznaju ili ne.

Stranac ga je odmerio neodređeno, a zatim počeo da prilazi, zveckajući mamuzama.

— Da vam sipam čašicu?

Seler još uvek nije mogao jasno da razazna strančevo lice.

— Jedan „Fajer point“ — rekao je gost hrapavim glasom.

„Aha, čovek koji nije iz naših krajeva“, pomisli vlasnik bara. Seler je znao glasove svih ljudi koji su makar i jednom navratili u njegov lokal. Poznavao je i ostale stanovnike Dodža, koji kod njega do sada nisu ostavili ni cent.

Glas ovog čoveka zvučao je nepoznato i strano. Mora biti da dolazi sa severa. To je zaključio po tome što ga je govor podsetio na Bila Harvija iz Vajominga.

Stranac je u dva ogromna gutljaja iskapio žestoko piće.

Kakav cug!

— Još jednu, mister?

— Da...

Stranac grubim pokretom odgurnu praznu čašu prema Seleru.

35

U kući do Selerovog bara nalazila se pošta.

Džim Mek Kormik sedeo je pozadi, u najtamnijem uglu svoje kancelarije i glasno hrkao. U ovo vreme retko je imao posla. Kasnije, zapravo u rano popodne, posao bi onet počeo i trajao do kasno uveče. Od kako je pruga postavljena, imao je dva puta više posla. Sam đavo zna zbog čega! Osim toga, poštanska kočija je dolazila dva puta na dan. Svakog drugog dana dolazila je sa severa i juga, a isto tako sa istoka i zapada. A to donosi dosta posla. O dvostrukoj plati, jasno, nije bilo govora.

Predveče je trebalo da stigne

poštanska kočija iz Laverne i Rostona. Trebalo je da preveze u Dodž veliku pošiljku novca.

Pre podne je stigao telegram da će kočija stići nešto ranije.

Ranije! To mu nije ništa kazivalo.

Šta to uopšte znači: „ranije“? Jedan sat? Ili možda čak i dva?

U tom slučaju treba da stigne u četiri ili pet. Prema tome, imaće još dosta vremena da odrema.

Međutim, kočija je stigla već za tri četvrt sata. Približavala se, kloparajući, tačno u deset do jedan. Tutanj se čuo još na mostu preko Arkanzasa. Kočija se zaustavila u oblaku prašine kraj rampe poštanske zgrade.

Vozač, čovek tridesetih godina, siđe sa svog visokog sedišta, pljunu u pesak, skide sivi šešir s glave i počeo da otresa prašinu sa odeli. Onda je doviknuo čoveku, koji je sedeo do njega, uz kočnicu i najverovatnije zadremao:

— Hej, Džoe, probudi se! Stigli smo!

— Šta?... — Džoe protrese glavom i počeo da trlja sanjive oči.

— Silazi! Ima posla!

Mek Kormik se takođe trgao.

— Prokletstvo! — promrsio je.

— Šta li je sad ovo?

Ustao je i potrčao, posrćući od dremeža. Bacio je pogled na ulicu.

— Svevišnji! Poštanska kočija!

Bila je to doista poštanska kočija. Narandžasto obojena kočija sa crvenim prugama, koje su krasile deo ispod krova, nazvana „Oklahoma“ nort stejdž“.

Mek Kormik vide jednog od ljudi sa kočije kako stupa na trem. Bio je to neki momak neprijatnog, pod-

muklog izgleda. Nije ga poznavao, kao ni drugog, koji je stigao s kočijom, upravo sišao i pljunuo u šake.

Vozač gurnu vrata pošte. Mek Kormik je stajao iza pulta.

— Helo — rekao je poštanski službenik.

Vozač se isceri:

— Još se niste ispavali, mister Mek Kormik?

Hej, ovaj ga poznaje!

— Jesam, jesam — smeškao se zbunjeno poštar. — Vi ste stigli izuzetno rano!

— Rano? — Kako to? Kompanija je poslala telegram, čini mi se.

— Da, da, ali sam mislio...

— Bez mnogo priče. Čeka nas još dug put — prekinuo ga je vozač grubo. — Gde je pošiljka?

Rekavši to, izvadio je iz džepa pribor za pušenje, zavio cigaretu i stavio je u ugao usana.

U to je u poštu ušao drugi momak, Džoe. Mek Kormik pokaza na ugao prostorije, gde su se nalazila dva sanduka. Bili su to drveni sanduci, sa ivicama okovanim gvožđem.

— I to još dva sanduka — reče vozač preko volje, pa doviknu svom pratiocu. — Hajde, Džoe, na posao!

Obojica su odvukla sanduke i stavila ih u prtljažni sanduk, pozadi, između točkova. Bilo je to najsigurnije mesto za dragoceni tovar.

Vozač se vratio u poštu, dok je Džoe, podbočen o kola, a čežnjivo posmatrao krčmu.

U to je kauboj izašao iz bara „Gonič” i obazreo se oko sebe. Pogledao je svog konja, odvezao ga s

prečke, odveo do pojila, a onda opet vratio do prečke ispred bara.

Džoe, podbočen o kočiju, i dalje je radoznalo posmatrao oko sebe. Na suprotnoj strani ulice nalazila se maršalska kancelarija. Mala kuća, u kojoj je bila smeštena kancelarija velikog Vajata Erpa.

Vozač je preuzeo dokumenta o tovaru i potpisao poštaru priznаницu.

— Kakav potpis — progundā Mek Kormik.

Iako mu se žurilo, vozač zastade i okrete se:

— Ako vam nešto nije pravo, samo recite, Mek Kormik. Možda hoćete da iziđete napolje, da sednete na prašnjavo sedište i kotrljate se u onoj sandučari. Ja bih veoma rado sedeo iza drvenog pulta i spavao, dok drugi ljudi moraju da se prže na suncu za bednu platu.

— Ne zamerajte, mister Džef... — poštar je buljio u potpis.

— Džef Hadank! Čita se dosta lako, ukoliko se, jasno, zna čitati. Do viđenja! I prijatno spavanje!

Poštar s mukom zadrža psovku.

Ovaj vozač, a i njegov pratilac, bili su najgrublji i najnestrpljiviji ljudi koje je poznavao!

Kada je Hadank izašao, potražio je posledom Džoa.

— Džoe! — vikao je iz sveg glasa. Nije ga bilo nigde.

Vozač podozrivo pogleda, prema baru. Onda se uputi tamo i ljutito gurnu vrata.

Uz šank je stajao kauboj, a dva koraka od njega pratilac kočije Džoe Blif.

— Džoe! — vikao je vozač. — Stara pijanduro! Odmah sam slutio gde

te mogu naći. Napred, napolje na čist vazduh! Idemo dalje! Ionako kasnimo! Misliš da ću dozvoliti da zbog tebe izgubim službu?!

— Ne shvatam uopšte šta ti je? — branio se suvozač. — Valjda se sme usput popiti čašica viskija?

— Ne, to ne smeš kada voziš brzu poštu, vole! Razumeš li? Za to dobijaš, naime, pun dolar dnevno više! Ako ti, prokleta kukumavko, nešto nije pravo, trebalo je to da kažeš gazdi i da odbiješ da kreneš!

Kauboj okrete glavu.

— Nemojte se žestiti, vozaču! Popite i vi jednu čašicu i time je slučaj rešen! Onda je dao znak Seleru i ovaj nasu ljutitom vozaču čašicu viskija.

Džef Hadank se osmehnu, priđe bliže, ispi na dušak ponuđeno piće i gurnu svog pomoćnika grubo u slabinu.

— Hvala, kauboju! Kreni sad, Džoe!

Napustili su zajedno bar.

Samo dva minuta kasnije odjeknuo je ulicom dobro poznati zvuk: kloparanje i kotrljanje poštanske kočije.

Džim Mek Kormik je stajao na tremu i gledao za kočijom, koja je odlazila.

U to se na suprotnoj strani, na maršalskoj kancelariji, otvoriše vrata. Visok čovek izađe na trem. Imao je oštro, muževno lice koje je ostavljalo snažan utisak. Oči su mu bile plave, a pogled prodoran. Na glavi je imao tamni šešir širokog oboda, navučen prilično nisko na čelo. Imao je crni prsluk, kao sneg belu košulju i crnu, somotsku mašnu. I pantalone su mu takođe bile crne, kao i široki opasač od bivolje kože, sa dve

futrole nisko na bedrima. Iz futrole su virile drške dva teška revolvera, kalibra 45. Oružje u futroli s leve strane imalo je izuzetno dugu cev — bio je to bantlajn specijal. Uzane pantalone padale su mu preko teksaških čizama visokih sara.

Na levoj strani grudi svetlucala je velika petokraka zvezda.

Ovaj čovek je bio maršal u Dodž Sitiju, najčuveniji čuvar zakona na Zapadu, Vajat Erp. Svaki gonič goveda, svaki građanin, svaki sudija i svaki deran, svaki skitnica i svaki razbojnik od obale na Zapadu pa do Misurija, od teksaškog peska pa do kanadske granice, znao je njegovo ime.

Vajat Erp! Kakvo ime! Ime koje je postalo simbol još dok je bio živ.

Krupnim, hitrim koracima prešao je ulicu i uputio se prema Selero-vom baru.

Kada je otvorio vrata, nepoznati kauboj je još uvek stajao naslonjen na šank. Kauboj je ugledao čoveka sa zvezdom u velikom, okruglom ogledalu, koje se nalazilo iznad šanka.

Vajat Erp lagano priđe bliže i do-dirnu obod šešira u znak pozdrava.

Seler uzvрати pozdrav. Dešavalo se prilično retko da maršal navrati kod njega.

— Helo, mister Erp!

Kauboj se trže!

Zašto? Da li je imao nekog razloga za to? Konačno, morao je da zna ko je čovek sa zvezdom i da ga nije video.

— Ima li nečeg novog? — upita maršal mirno.

Seler sleže ramenima.

— Koliko ja znam, ništa, maršale. Velika kazaljka na požutelom sa-

tu kraj ogledala pokazivala je deset. Bilo je jedan i deset.

Nepoznati kauboj se osećao neprijatno. Imao je veoma nečistu savest.

Niko se, uostalom, nije osećao preterano ugodno, dva koraka od Vajata Erpa. To bi morao biti potpuno neiskusan mladić gotovo dečak.

Tišina, koja je vlada u lokalnu, delovala je gotovo bolno na napregnute nerve.

Da li ga maršal posmatra?

Sluti li možda nešto?

Govori se da ima neshvatljivo oštar nos.

Dokle li su mogli da stignu Džef i Džoe sa kočijom?

Sa kočijom i sanducima.

Bio je to pakleni posao — organizovati i sprovesti čitavu ovu akciju.

Trebalo je prvo nabaviti pravu, pravcatu poštansku kočiju, zatim poslati telegram poštaru u Dodž Siti i, treće, boraviti ovde u gradu i sprovesti sve u pošti.

Džef i Džoe su već bili na pola puta, kada je on u Rostonu predao telegram za Mek Kormika.

Usput je stigao kočiju, ostavio svog konja kod kočije, uzjahao riđana i krenuo dalje. Prešao je Arkanzas kod jednog gaza, nedaleko od Simerona.

Posle svih ovih manevara stigao je u Dodž Siti sa zapada.

Četiri milje ispred grada čekao ga je Džoni Klej sa odmornim konjem, kako ne bi stigao na iscrpljenoj životinji, pa da se po tome zaključuje da je dugo i naporno putovao.

Klej i Kohran, dvojica pravih vozača, bili su saglasni kada im je on izneo svoj plan i predlog. Dugo su za njega prikupljali obaveštenja.

Tako su saznali za pošiljku novca, koja iz Dodža treba da bude upućena dalje na sever.

Bio je to veliki novac od prodaje goveda sa nekoliko čuvenih rančeva, kao što su bili Midov, Hitov i Kamberlendov.

Klej i Kohran su morali ponovo nazad. Kohran je trebalo da se sakrije tamo gde je poštanska kočija tobože napadnuta. Za to vreme Klej je morao da jaši drumom Simeron—Dodž Siti, kako bi vođi predao odmornog konja, a uzeo njegovog.

Posle toga je trebalo da se Klej pridruži Kohranu. Jasno, morao je da ide obilaznim putem do ugovorenog mesta, držeći se što dalje od Rostona. To je trebalo da teče bez teškoća. Dvojica vozača poštanske kočije, pošto se sastanu na mestu tobožnjeg napada, trebalo je zajedno peške da se upute u Roston i obavešte šerifa o izvršenim napadu.

Lari Brikendik je dobio zadatak da pođe Kleju u susret i preuzme konje, a onda krene za kočijom prema severu, obilazeći Dodž Siti u širokom luku.

Džeri Spenser je celu stvar razradio do najsitnijih pojedinosti sa peticom svojih pomoćnika. Do sada se sve odlično uklapalo.

A sada je ovaj čovek stajao kraj njega. Čovek sa zvezdom. Da je to bio ma koji drugi šerif, ostavilo bi ga to hladnim.

Ali, Vajat Erp!

Istini za volju, još kada je planirao ceo poduhvat, znao je u kom se gradu nalazi čuveni maršal. Znao je takođe kakva i kolika mu opasnost od tog čoveka preti.

Upravo zbog ovog čoveka napustio je svoju prvobitnu zamisao da

odmah, još iz samog Dodž Sitija, odmagli sa kočijom i plenom. Plašio se da bi na taj način skrenuo pažnju ovog, uvek tako budnog i opreznog čuvara zakona. Krajnja opreznost ga je naterala da akciju izvede u sred podneva, kada je ceo grad odamro od žege i kada je mogao da računa sa najmanjim brojem svedoka i posmatrača.

Prvu grešku je počinio Blif. Pijanica, Džef, koga je u bandi držao samo zato što je bio odličan strelac.

I Džoe Hadank se nije baš naročito mudro poneo. Ovaj, inače prevejani momak, uleteo je u krčmu za svojim suvozačem, podstaknut neobuzdanim gnevom.

Tada je on, Spenser, morao da se umeša i „odobrovolji” ljutitog vozača.

Da li je maršal došao zbog njih dvojice? Teško je to poverovati. Ako je uopšte imao neki određeni razlog za dolazak u bar „Gonič”, onda mora da je bio upućen u sve.

Takve misli i brige mučile su Džeri Spensera, tvorca velikog poquhvata u Dodž Sitiju.

Samo dve jarde desno od njega, stajao je maršal uz šank. Bio je veoma opasan. Samo, on i jeste predstavljao opasnog, zastrašujućeg, protivnika. Kada on više ne bi bio ovde, cela stvar bi ponovo izgledala drugačije i brige bi nestalo.

Spenser se ohrabrio i pogleda ispod oka.

Maršal se podupre desnom rukom o šank i gledao u sat.

„Šta li se sada dešava u maršalovoj glavi”, razmišljao je Spenser. „Da li već zna da je on, kauboj Spenser, napao poštara u Rostonu i onesvestio ga. Možda čak zna da je on

poslao telegram. On, kauboj Spenser, koji je pre šest godina radio u pošti u Hačisonu, jer mu je posao na pašnjacima postao suviše težak. Možda zna da je od bolesnog poštara Eugena Lafita naučio, da se služi Morzeovim aparatom i svaladao sve što se tiče poštanskih poslova.

Lafit, već smrtno bolestan, zatekao ga je jednom kako krade novac. Međutim, nije ga predao šerifu, jer je osećao sažaljenje prema „nesrećnom” kauboju.

Spenser se ponovo vratio na pašnjake i neko vreme radio kod Hita, sve dok ga nije preuzeo Veliki Bel. Posle Belove propasti, prešao je kod Mida. Tamo je saznao za transport novca i tamo smislio celu stvar. Međutim, nije otkazao posao. Jednog dana je stiglo jedno pismo na ranč, upućeno kauboju Spenseru. Njegova majka, koja živi u Garden Sitiju, teško je bolesna i poziva ga. Briken-dik, koga je, kao u ostalom i Hadanka i Blifa, poznavao još iz Hačisona, poslao mu je ovo pismo. Tako je mogao da napusti ranč, ne otkazujući posao. Verovatno mu on više i neće biti potreban, ali kauboj Spenser bio je veoma oprezan čovek.

Sada je Vajat Erp stajao kraj njega. Upravo čovek, koji je u njegovu računicu ušao kao opasan. U stvari, nadao se da u ovim podnevnim časovima neće navući njegovu sumnju.

Međutim, činilo mu se da maršal zna sve!

Zašto bi inače sad još uvek stajao ovde, ne tražeći ništa od Selera, ne govoreći ni reči.

Još pre dvanaest godina, kada je napustio mali ranč u Vajomingu, na kome je radio, čuo je za šerifa Erpa. A sada je taj opasan zvezdonosac

stajao uz njega i po svoj prilici spremao se da ga spetlja.

I to na domak cilja. Šta bi bilo da sada izvuče revolver i puca? Maršal nije mogao da zna da je Spenser shvatio da je otkriven. To stvarno nije mogao da sluti.

Ako bi ga sada ustrelio, a odmah za njim i krčmara, što bi onda bilo? Put bi mu bio čist i pobegao bi na odmornom konju.

Vuk bi bio mrtav!

Ko bi inače, osim njega, ovde u Dodžu mogao da bude opasan i stane mu na put.

Konačno i on sam je odličan strelac, a, osim toga, čovek spreman na sve. Neko, ko nije mogao nazad...

Tada bi bio ubica. Ubica čuvara zakona. Nema sumnje da bi posle kratkog vremena počeli da ga gone sa svih strana, dok ga ne bi uhvatili, to jest, pokušali da ga uhvate. No, Džeri Spenser je, otisnuvši se u svojim razmišljanjima, stigao i dotle da je umakao svim tragačima i goniocima iza sedam brda i dolina...

Šta još čeka?

U to je čuo šum iza leđa.

Okrenuo se i sreo pogled ledeno plavih očiju. Osetio je kako ga podilazi jeza.

Odmah uz vrata, stajao je čovek. Veoma visok, mršav u crnom odelu, blistavo beloj košulji sa riševima i prsluku od sjajne svile, čiju boju Spenser, zbog blještavosti, koja je dopirala sa ulice, nije mogao da razazna. Ipak, dobro je uspeo da mu vidi lice i oči.

Bilo je to lepo, otmeno, muževno lice.

Kauboju Spenseru je u trenutku sinulo ko je čovek kraj vrata: Dok Holidej!

Niko drugi do čuveni kockar!

Najradije bi samog sebe udario šakom po čelu.

Gotovo je! Upao je u klopku. U makaze između dvojice najopasnijih ljudi, koje je Zapad ikada imao!

Prokletstvo, kako je samo mogao da zaboravi kockara! Gde je maršal, tu mora da bude i Holidej.

Gotovo je!

U glavi mu se najednom stvorila čudna praznina.

Koliko se maršal već nalazi ovde? Činilo mu se da je protekla večnost, a; u stvari, jedva da je prošao minut.

Gotovo je!

Sada nipošto neće moći da se maši za revolver, jer brzi Holidej, najopasniji od svih strelaca, sada gleda pravo u njega i može da prati svaki njegov pokret.

Šta li maršal čeka?

Za trenutak Spenser pomisli na poštansku kočiju, na Blifa i Hadanka, koji se sada približava Džetmoru, na Kohrana i Kleja i Brikendika, petorici pomoćnika, koji će sada podeliti dolare.

Da li će to baš tako biti? Zar nisu i oni takođe uleteli u klopku, jer ako maršal zna sve o njemu, sigurno zna i za njegove pomoćnike.

Spenseru se grlo osušilo od straha.

Tada se dogodilo nešto potpuno neočekivano: maršal pogleda krčmara, dodirnu obod šešira u znak pozdrava i okrete se.

Njegovi koraci dopirali su do kaubojevih ušiju kao grmljavina. Šarke su škripnule, a krila vrata lupila s treskom.

A drugi? Zašto on ne odlazi?

— Još jedan „fajer point“! — trže Spensera krčmarev glas.

Tek posle nekoliko sekundi kauboj se usudio da podigne glavu i baci pogled u ogledalo. Mesto kraj vrata bilo je prazno.

Spenser se okrene, tražeći pogledom kockara Holideja.

Nije ga bilo. Prosto, nestao je kao fantom.

— Hej — ponovo se okrenuo prema šanku. — Da li je to bilo priviđenje?

— Priviđenje? Onda bi to bilo veoma muževno priviđenje — nasmeja se Seler. — To je bio naš maršal, Vajat Erp. Nemojte mi reći da do sada niste čuli za njega.

— Znam, znam — spremno reče Spenser — ali onaj drugi, tamo kod vrata.

— To je bio Dok Holidej.

— I gde je on sada?

— Izašao je odmah za maršalom.

Šta li su hteli ovde? Najradije bi tu upitao, ali nije. Strahovao je da ga takvo pitanje ne učini sumnjivim.

Šta se uopšte dogodilo? Zar odjednom više nije sumnjiv? Zašto je maršal otišao ne preduzimajući ništa? Možda je to samo jedna od njegovih uobičajenih kontrola, obilazak grada.

— Da, još jedan „fajer point“!

Krčmar skide sa police četvrtastu flašu od debelog stakla i napuni čašu, ne okrećući se.

Spenser je samo piljio u čašu, ne dotakavši je.

Šta se to sa njim dogodilo? Osećao se kao da je proteklih pet minuta prošao kroz sam pakao. Bio je uveren da je otkriven, raskrinkan, da su mu minuti odbrojani. Čak se

bio odlučio na očajnički korak, na dvostruko ubistvo. Hteo je da ustrelji maršala i vlasnika bara „Gonič“. Tek kada se pojavio kockar Holidej napustio je sve nade. Odustao je.

A sada evo, ponovo stoji za šankom, kao i malo pre, pre svega nekoliko minuta. Bio je slobodan.

Bacio je dva novčića na limenu površinu šanka, osluškujući nekoliko trenutaka kako novčići poigravaju, a onda se okrenuo i uputio prema vratima.

— Vaš „fajer point“ — doviknu za njim krčmar.

Spenser samo odmahnu rukom i uzvрати:

— Dosta mi je, hvala.

Seler prvo sleže ramenima, a onda promrmlja sebi u bradu.

— Ništa onda. Međutim, ja neću baciti ovo skupo piće.

Pri tom je podigao čašu i nakrenuo.

Međutim, nije uspeo da popije do kraja, jer ga je trgao hrapavi ženski glas:

— Pijanduro!

Nesrećni Seler se gotovo zagrcnuo.

Okrenuo je glavu i na vratima koja vode u hodnik ugledao iscereno žensko lice. Mogla je imati oko tri-deset pet godina. Bila je jako napu-derisana i nakinđurena. Verovatno je pre jedne decenije bila lepa žena. Ne verovatno, nego čak i sigurno je bila lepa i kasnije, kada je Frederik Seler video u grupi igračica u „Al-hambri“. Kada je grupa otputovala. on je zadržao lepu, plavu. Džester Gilman. Za kratko vreme utvrdio je da osim fizičke lepote, plava igračica nema nikakvih drugih vrednosti. Zbog toga je i odustao od svog prvobitnog plana da se njome oženi.

Ona je, istina, već deset godina živelu u njegovoj kući, radila u kuhinji i noću ga često odmenjivala za šankom, pa ipak, vlasnik bara Seler nije mogao da tvrdi da mu je život zbog toga bio lepši i bogatiji.

Naprotiv...

Na ulazu se čula lupa. Krila pomičnih vrata zatvorila su se iza snažnih kaubojevih leđa.

— Ko je to bio? — upitala je žena glasom ogrubelim od alkohola.

— Nemam pojma.

— Šta je maršal tražio ovde?

Krčmar bi joj najradije odgovorio da maršal čezne za njenim lepim očima, ali mu je za tako nešto odavno ponestalo hrabrosti. Samo je odgovorio:

— Nemam pojma.

— O čemu ti uopšte imaš pojma?

Žena priđe šanku, odgurnu desnim laktom Selera u stranu i iz staklene posude izvuče dugu virdžinija cigaru. Stavila je cigaru među požutele zube, čiji ga je nekadašnji biserni sjaj tako očaravao.

Prineo je ženi šibicu. Kada je plamen zadržtao, žena se nasmeja prezrivo.

— Stariš, Fred.

„A ti?“, mogao je da joj dovikne. Zapravo, želeo je, a nije više mogao. U desetogodišnjoj uzajamnoj borbi žena je izvojevala potpunu pobedu.

Obišla ga je i izašla iza šanka. Vukući noge, približavala se vratima.

— Džesi — rekao je nesigurnim glasom. — Izvadi bar cigaru iz zuba, kada ideš.

Okrenula se. Ironičan osmeh zaigrao joj je na uvelim usnama.

— Bedna kukavice.

Kada je stupila na trem, kauboj Spenser je upravo uzjahao svog ri-

đana i krenuo iz grada u pravcu istoka.

Osmotrla je ulicu, ali od maršala više nije bilo ni traga.

Ostala je još nekoliko trenutaka na tremu, a onda se vratila u lokal. Dok je prolazila pored šanka, izvukla je upola popušenu cigaru iz usta i zagnjurila je u sudoperu.

Žar zacvrča i ugasi se.

Seler je pijlio u pepeo koji je plivao po površini. Hteo je da pukne od besa. Sada će morati da promeni vodu i opere sudoperu. Ako bi neko od njegovih gostiju, Hamer, na primer, ili dugonja Nil to videli, bili bi u stanju da mu zvocaju nedeljama.

— Ah, ne osećam se dobro. Idem gore da legnem — rekla je žena. Odmah zatim vrata na hodniku su se s treskom zatvorila za njom.

Seler uzdahnu, nasu odmah još jedan „fajer point“ u kaubojevu čašu i iskapi.

Na to su se vrata ponovo otvorila i zaorio grohotan smeh nekadašnje igraciće. Seleru se činilo da mu zakiva eksere u mozak.

Nije se okretao. Stotinu puta ga je do sada ovakvim glupim šalama uspela da uplaši...

To je bilo četvrt sata iz života vlasnika bara „Gonič“ u Dodž Sitiju Frederika Selera.

Četvrt sata, jer duže vremena nije proteklo od trenutka, od kako je vozač poštanske kočije stupio u njegov lokal, do časa kada su se zatvorila vrata za Džester Gilman.

Vajat Erp se uputio u poštu. Ovog puta nije ga pratio Holidej. Skrenuo

je u paralelnu ulicu, iz koje je mogao da motri na dvorište pošte.

Poštar, Džim Mek Kormik, odavno se vratio na svoje omiljeno mesto u tamnom uglu pošte, ali još nije zas-pao.

Kada je ugledao maršala na vratima, poskočio je.

— Helo, mister Erp! Lepo od vas što ste se rešili da posetite starog Mek Kormika.

— Sve u redu? — upita Vajat.

— Nadajmo se!

— To baš ne bi bilo dovoljno — primeti maršal.

— Pa, sigurno je sve u redu.

Vajat klimnu glavom i baci pogled po pošti.

— Poštanska kočija je danas stigla veoma rano?

— Da, doista veoma rano.

— Inače, iz Oklahome stiže tek oko šest. Zar su promenili plan?

— Ne znam ni sam. Konačno, nikada nisu baš tačni.

Mek Kormik iznenada oseti neku mučninu u stomaku, a da ni sam nije znao zašto. Kada bi maršal sada otišao i prestao da postavlja pitanja, to bi mu baš odgovaralo.

Međutim, maršal je još uvek stajao u vratima.

— Oni mora da imaju mnogo ljudi. Mislim, dole, u kompaniji.

To nije bilo pitanje, pa ipak Mek Kormik odgovori.

— Izgleda vrlo često ih menjaju.

Vajat se već bio uhvatio za kvaku da izađe.

— Pošto je kočija stigla više od pet sati ranije, morali su da menjaju red vožnje. Takva nesolidnost je neshvatljiva i ne možemo je otpeti. U hotelu „Dodž” sedi čovek, koji je nameravao da otputuje u

Stokton. Računao je s tim da otputuje u šest sati, a sada je poštanska kočija stigla pet sati ranije.

— Pa, odavde se vrlo retko neko poveze — pokušavao je da se brani stari Mek Kormik.

— Ja vama ništa ne prebacujem, mister Mek Kormik.

— Da, da, da, naravno, maršale, shvatio sam šta hoćete da kažete. Ali i sami znate da to ne može baš da ide u minut.

Mek Kormik je to rekao čoveku, koji je i sam bio vozač poštanske kočije, gore između Saline i Okleja.

— Zar niste znali ništa o promeni reda vožnje?

— Jesam, javili su mi da će kočija stići ranije, ali ne precizno kada...

Poštar Džim Mek Kormik je učinio grešku što više ništa osim toga nije rekao.

Maršal ni u šta još nije sumnjao, samo mu je bilo čudno što je poštanska kočija stigla u podne. Ljutilo ga je i zbog putnika, koji je hteo u Stokton. Da je znao za pošiljku novca, verovatno bi počeo da podozreva. Međutim, nije mogao da vidi šta se utovara na kola, jer u vreme kada su Hadank i Blif tovarili sanduke, nije još bio na prozoru. Osim toga, sa njegovog prozora se nije moglo baš jasno da vidi šta se dešava ispred pošte.

Zato je sada izašao iz pošte. Video je Holideja, kako nailazi iz bočne uličice.

— Koga to tražite? — upita ga čovek iz Misurija.

Holidej sleže ramenima.

— U stvari nikoga. Samo sam bacio pogled na dvorišta pošte.

Učinio je to iz navike. Kada se na-

lazio blizu maršala, ili ga je sledio, obilazio bi kuće u koje bi maršal ulazio, svaki put bi pogledao dvorišta, sporedni ulaz, eventualnu otstupnicu. Ma koliko to izgledalo u prvi mah besmisleno, često se pokazalo veoma korisnim.

— Bacio sam pogled na Mek Kormikovu korpu za papir.

— I...?

Holidej izvadi iz džepa izgužvani komad hartije i pruži ga maršalu.

Poštanska kočija stiže ranije zbog transporta novca". Vajat je ovo pročitao glasno, a onda dodao: — To je Mek Kormikov rukopis.

— Verovatno je beležio dolazni telegram — primeti Holidej.

— To je tačno. On je zapisivao tekst. Nego, ovo s novcem, o tome nisam imao pojma.

Vajat se odmah vrati u poštu.

Poštar se u međuvremenu ponovo smestio u svoj udobni ugao.

— Ah, ponovo maršal — rekao je, usiljeno se smeškajući.

— Veoma mi je žao, mister, ali imam samo još jedno pitanje: da li je kočija odvezla mnogo novca?

Škotlandanin poblede.

— Kako? Šta...? Odakle vi to uopšte...

— Odgovorite mi, mister Mek Kormik, da li je bilo mnogo novca?

— Da, jeste, dva sanduka.

Maršalu bljesnuše oči.

— Papirnog?

Mek Kormik potvrdi.

Vajat Erp pride pultu i nagnu se.

— Da nije u pitanju novac od prodatih goveda sa Midovog, Kamberlendovog i Hitovog ranča?

— Da, ali ja vas ne razumem.

— Odakle je stigao telegram?

— Iz Rostona.

— Pošaljite odmah telegram u Roston i pitajte da li je sve u redu.

— Da, maršale, ali to košta.

— Ja ću platiti telegram. Potpišite moje ime.

— Ol rajt, kako hoćete, mister Erp.

Pošto u tri sata još uvek nije stigao odgovor, Vajat Erp posla svog pomoćnika Bila Tilghama, koji je mesecima bio bolestan, hitno u Roston.

— Pronjuškajte malo šta se dogodilo, Bil.

Onda se obratio mladom Kidu Longleju, koga je pre mesec dana uzeo za pomoćnika.

— Osedlaj mi ždrepcu, Kid.

Mladić spremno klimnu glavom i nestade u dvorištu.

Vajat Erp se uputi, preko, u mali pansion, u kome je stanovao već godinama. Spakovao je nekoliko najnužnijih stvari, koje je nameravao da ponesu.

Vratio se natrag u kancelariju. Još dok je prelazio ulicu, ugledao je Holidejevog konja, vezanog za prečku ispred kancelarije.

Nekadašnji zubni lekar iz Bostona stajao je nemarno naslonjen na zid kraj vrata, zagledan u plavičasti dim duge cigarete.

U trenutku kada je Vajat Erp prolazio pored njega, upitao je kao uzgred.

— Krećemo li?

Jedva primetan osmeh zaigra na Vajatovim usnama.

— Da.

Pet minuta kasnije napuštali su grad u pravcu istoka. Jahali su prečicom, direktno prema drumu, kojim je išla poštanska kočija za Džet-

mor. Odatle su, jašući ostrim galopom, ne progovorivši ni jednu jedinu reč nastavili ka severu.

Kada su prevalili sedam milja, našli su se na uzvišici. Maršal zaustavi konja.

Pod njima se prostirala ogromna visoravan. Žuti dvostruki trag poštanske kočije, vodio je oštro prema severu.

Na nekih dve stotine jardi iza uzvišice videla se u travi tamna pruga.

Dva prijatelja se udaljiše još više od drumu. Jahali su u širokom luku prema grupi žbunja, gde se gubio trag, koji su otkrili u travi.

Vajat, koji je jahao napred, zaustavi konja a za njim odmah i Holidej.

Iz jednog žbuna virila je izlomljena ruda, a odmah iza nje ležala poštanska kočija, izvrnuta, sa slomljenim točkovima.

Maršal kliznu iz sedla i približi se kočiji, a Holidej osmotri okolinu.

Vajat otvori vrata na kolima, i prtljažni prostor pozadi.

Prazno.

Holidej je još uvek bio u sedlu. Zapalio je cigaretu i rekao:

— Nisam čak ni iznenađen...

Maršal je prvo ispitao tragove na zemlji, a onda se i sam vinuo u sedlo...

— To je poštanska kočija, koja je danas u podne bila u Dodžu i odvezla novac.

— U njoj nije bilo dva sanduka?

— Nema ih, Dok.

— Zar verujete da su dva tako teška sanduka mogli jahači da odvuku?

— Svakako da nisu, ali, kao što vidite, ovde nema ničega.

Vratili su se na drum, kojim je išla poštanska kočija. Tu je Vajat na ivici puta otkrio tragove točkova, koji su bili prilično sveži.

— Oni su pretovarili sanduke.

— I to na druga, takođe velika kola — primeti Holidej, zagledan u široke tragove točkova. — Neshvatljivo! Oni su dva sanduka puna novca odvukli poštanskom kočijom iz Dodža i ovde ih pretovarili na jedna druga kola.

— Možda nisu bili u mogućnosti da obiju sanduke. Znae vrlo dobro da su ti sanduci okovani teškim gvožđem i nije baš dečija igra obiti ih.

— To prihvatom. U redu. Ali, mislite li vi da su se ovde odmah našla druga kola spremna da prihvate tovar tek tako, slučajno?

— Slučajno? — Maršal protrlja bradu. — To nikako. Pre verujem da su lupeži sve unapred isplanirali, da čak nisu ni pokušavali da ovde otvore sanduke i isprazne ih, već da su ih kola ovde čekala spremna.

— Zar ti sanduci nisu i iznutra okovani?

— Jesu, Dok. I ne samo to. Na sve strane su tako dobro obezbeđeni, tako da je potrebno mnogo muke i truda da bi se otvorili. A baš zato lupeži ni u kom slučaju nisu mogli imati vremena. Konačno, morali su računati sa tim da će ih slediti. — Čovek iz Misurija skide šešir, prođe prstima kroz kosu i iznebuha upita: — Nego, kako vam se učinio onaj momak kod Selera?

— Onaj kauboj? Hm, neki ljigav tip sa nečistom savesti.

Vajat pogleda iznenađeno kockara.

— Kako ste došli na tu lošu savest?

— To je teško i objasniti i dokazivati. Mnogi ljudi je imaju kad vi dođete blizu. Vaše prisustvo ih podseti. Ovaj momak je sigurno imao lošu savest.

— On je odjahao iz Dodža.

— Znam, maršale. Prema istoku.

Vajat se zagleda u daljinu.

— Kada budemo stigli u Džetmor, biće već mrak.

— Na žalost...

Veče se upravo spuštalo na grad, kada su dva jahača, nailazeći s juga, ušla u glavnu ulicu. Na svoje veliko iznenađenje, otkrili su još ispred grada mnoge tragove kolskih točkova, koji su vodili iz svih pravaca u Džetmor.

Onda su na obema stranama ulice zatekli mnoga kola — velika i mala.

Vajat potera svog konja do jednih kola i upita čoveka, koji je upravo nešto istovarao.

— Šta se dešava ovde, u gradu?

Čovek je klečao na dnu kola i glavom podupro poklopac sanduka, vadeći nešto iz njegove unutrašnjosti.

— Sastanak veterana. Danas je veliki dan pokrajine Hodžmen. Odatle vi dolazite?

— Iz Dodža.

— A, iz pokrajine Ford. Onda, naravno, ne možete znati. Mi se sastajemo svake pete godine i svaki put nas je manje, jer u međuvremenu neko umre. Ako hoćete nešto zanimljivo da doživite, dođite večeras oko deset u „Osaka” salun.

Tamo će biti veselo. Svi farmeri su tu, sa svojim ćerkama i ženama, na žalost.

Pljas! Na farmerovom obrazu se zacrvene trag šamara, a kraj njega se pojavi debeljuškasta žena.

— Pomoći ću ti, stari nespret-njakoviću. Šta uopšte kopaš po tom sanduku?

— Ovaj, tražim adresu, Sara, koju mi je Majk Aderoj nedavno napisao.

— Kakvu adresu?

— Jedne dobre krojačice, koja živi ovde u Džetmoru.

— Šta... — promuca debela vladarka dvorišta jedne male farme.

— Da, Saro, mislimo sam da bi ti bila potrebna jedna lepa, praznična haljina...

Vajat pozdravi farmera i odjaha.

— Ko je to bio? — upita žena radoznalo.

— Nemam pojma. Možda čovek za našu Suzan...

— Suzan! Jesi li poludeo! Nemaš valjda nameru da našu ćerku daš nekom odavde, na ovom divljem vašaru.

— Možda je to bio bogat čovek.

— Bogat čovek? — Žena je neodlučno klatila glavom. — Pa, možda je bogati rančer, no svakako je nov u našoj pokrajini. Ja ga uopšte ne poznajem.

— Dolazi iz Dodž Sitija...

Mlada devojka priđe kolima.

— Gde si, majko? Mister Pib tam hoće da igra sa mnom.

Žena se uspravi.

— Tvoj otac je očigledno već izabrao čoveka za tebe, nekog bogatog rančera iz pokrajine Ford...

Dva prijatelja iz Dodža nastavila su da jašu glavnom ulicom. Čini-

lo se kao da prolaze kroz špalir ispregnutih kola, čiji su konji bili smešteni u konjušnice i korale.

— Ovo će, izgleda, biti jedna bućna noć — primeti kockar.

— Da. Kako mi ovde možemo da nademo kola, čije tragove jedino znamo? To je za mene najveća zagonetka.

Prvo su svratili u poštu.

Kada je Vajat ušao, mladi, plavokosi čovek, sa štitom od zelenog kaučuka, pogleda ga iznenađeno i zadivljeno u isto vreme.

— Vi ste Vajat Erp, zar ne?

Vajat potvrdi.

— Imam vesti za vas, maršale. Mladić mu pruži telegram.

„Pošta u R. napadnuta — Master-son”.

Šef maršalovih pomoćnika, Bat Masterson, je vest, koju je dobio iz Rostona, odmah prosledio, kao što se dogovorio sa Vajatom.

— Kada je stigao telegram?

— Pre četvrt sata, mister Erp.

— Ko još zna za telegram?

— Izuzev mene, niko više.

— Neka niko više i ne sazna.

— Naravno, mister Erp.

Mladi čovek stavi ruku na srce, kao potvrdu svojih reči.

— U redu. Veliko vam hvala. Možda će još naići do vas, jer ću najverovatnije morati da pošaljem telegram.

— To bi me radovalo, mister Erp.

Mladić pohita ispred maršala, da mu otvori vrata. Pre nego što je izašao, maršal upozori poštara.

— I ne zaboravite, mister, apsolutna tišina!

— Naravno, mister E..., mister, to je pitanje časti. — Zatim priđe

sasvim blizu maršalu i prošaputa zaverenički: — O čemu se radi?

— To ćete kasnije saznati.

— U redu, dobro, mister. Možete se potpuno osloniti na...

Prekinuo je u pola rečenice. Napolju, naslonjen na prečku za vezivanje konja, stajao je Dok Holidej. Uprkos tome što je prostor ispred pošte bio loše osvetljen, samo oskudnom svetlošću koja je dopirala kroz prozor, prepoznao je čuvenog kockara.

— Kladio bih se, mister, da je ono Dok Holidej!

Kockar nije na ovo reagovao. Bar ne primetno. Samo se malo pokrenuo, tako da je dvojici na tremu okrenuo leđa.

— Da — odgovori maršal. — Nemojte ponoviti njegovo ime, jer bi inače to moglo da bude vaša poslednja opklada.

Čovek iz Misurija siđe niz stepenice trema.

Oduševljen osmeh sa lica mladog zamenika poštara Džeroma Larga, nestao je kao rukom odnesen. Šta je to maršal rekao? Poslednja opklada — to zvuči prilično opasno.

Dvojica prijatelja iz Dodža se vinuše u sedla i odjahaše.

Larg je gledao za njima.

— Vajat Erp i Dok Holidej — šaputao je sebi u bradu, posmatrajući kako dvojica jahača nestaju u mraku.

— Šta to trabunjaš? — začuo se nečiji oštar glas.

Larg se trže, okrete se i ugleda seljačko lice Džordana Pibtama, koji je u neposrednoj blizini grada imao živinarsku farmu.

Larg se trgao, ali se brzo snašao i uzvratio.

— Ah, to si ti, Džordi. Gotovo te nisam prepoznao u ovom mraku.

Snažni farmer spusti svoju ručerdu na poštarevo rame.

— Slušaj, poštanski crve! Nemoj da mi vrdaš. Šta si upravo rekao?

— Da te gotovo nisam prepoznao.

Gorostas pritisnu šakom mršavog mladića tako snažno, da je ovaj gotovo uzviknuo od bola.

— Šta je s tobom, Džordži?

— Ti znaš da sam ja bacio oko na jednu devojkicu — reče Pibtam žustro.

— Naravno, pa to zna svako u pokrajini. Ti si se začorio u Suzan Helmer.

— Tačno, hoću njome da se oženim. Ali stari izgleda ima nešto protiv mene, a ni njegova žena nije oduševljena živinarškom farmom. Tim prokletim kravljim repovima sve što ne smrdi na konje i goveda, ne vredi ni prebijenog centa. Pri tom moja farma vredi daleko više nego njihov smešni, mali ranč.

— Svakako, svakako, momče, ali skini prste sa mog ramena. Inače teško da ću moći da podignem ruku i nazdravim ti na svadbi.

Pibtam ga pusti i zapali cigaretu.

— Nećeš valjda biti toliko bezobran da se napiješ na mojoj svadbi.

Larg gnevno nabra čelo.

— Šta? Ti, prokleta tvrđice, kojoj sam ja činio tolike usluge besplatno i još ti nedeljom donosio pisma na tvoj kokošarnik van grada. Ti, kokošaru, nećeš da mi dozvoliš da popijem nekoliko čašica na tvojoj svadbi. Nešto ću ti reći, Džordi: zviždim ja na tvoju svadbicu, toliko da znaš.

Mladi poštar kao da se više nije

plašio ovog snažnog i neotesanog farmera. A ovaj je za divno čudo čutke otrpeo ne baš prijatne reči, uporno pokušavajući da zapali ugašenu cigaretu.

— Što se mene tiče, mogu nikada u životu da ne dodem kod tebe — nastavio je Larg. — Poznajem ja i druge, drugačije ljude...

Ova poslednja poštareva rečenica kao da je u farmerovoj, ne baš mudroj glavi, probudila misao, kojom se još do pre nekoliko minuta bavio.

— Reci mi, molim te, poznaješ li ti onog momka?

— Koga to?

— Pa, onoga što je odjahao sa onim drugim!

— Zašto pitaš?

— Pa zar nisi malo pre pomenuo nekog Holoveja i Šarpa? Čini mi se da ih znaš.

Larg odahnu sa olakšanjem.

— Šta da ih poznajem?

— Slušaj me dobro, momče. Odmah mi moraš reći ko je to. Mislim onaj momak sa širokim ramenima, što je malo pre bio ovde. Reći ćeš mi šta je hteo od tebe.

Plavokosi mladić se ponosito isprsi.

— Ne, Pibtam, to neću da ti kažem. Ni za šta na svetu. Makar slovio zube o tu krdžu.

— Krdžu, dakle? Zar tako nazivaš moj Hevilend duvan!

Grubi farmer dokopa ponovo mladog poštara za ramena.

— Hej — zagrme glas rančera Helmera. — Šta se ovde dešava? A, vidi, vidi, gospodin sa živinarske farme maltretira poštara! Suzan, ja ne znam, ali meni se čini

da jedan takav udvarač uopšte nije za tebe.

Pibtam pusti svog prijatelja poštaru i užurbano skide šešir. Zatim se nespreno i smešno naklonio, mucajući.

— Mister Helmer, to je...

Siromašni rančer nastavi put, ne okrećući glavu.

— Meri — doviknuo je svojoj ženi, — Suzan, odmah da si pošla sa nama!

— Tiranin — promrsi debeljuškasta žena, a mlada, zlatokosa Suzan briznu u plač.

Pibtam se zbunjeno obazirao na sve strane, a onda je, kada je video da Helmerovi odlaze, bacio šešir na zemlju i počeo da ga gazi.

Larg ga gurnu u stranu, podiže šešir i počeo da ga otesa, udarajući njime o stub trema.

— Ti si doista pobesneo, kokošaru!

Rekavši to, hteo je da se vrati u poštu.

Farmer potrča za njim.

— Šta hoćeš od mene? Zar nisi video šta se dogodilo? Nisu me ni pogledali.

— Nemoj tako. Devojci su bile suzne oči.

— Suzne? Ti sanjaš! Oni su me ismejali. Zbog toga, samo zbog toga neću te pozvati na svoju svadbu. Oni me neće. Bacili su oko na nekog drugog, onog rančera iz pokrajine Ford.

— Koga to? — upita poštari zbu-njeno.

— Da, da, onog momka, koji je bio malopre kod tebe. Zove se ili Holovej, ili Šarp.

Džerom Larg prasnu u nezadrživ smeh.

— Reci, Džordi, da li te to češće hvata? Na tvom mestu ja bih potražio lekara.

— Ah, ostavi me molim te na miru!

Ušli su zajedno u poštu i Larg izvadi iz ormara flašu i dve čaše.

— Hajde, stari kokošaru, ispi jednu. Nemoj biti takav. Da nije tebe, u Džetmoru ne bi bilo svežih jaja. Zar nije tako?

Ispili su po čašicu, a onda još po jednu. I to ne po dve čašice pića, kakve sipaju u baru, ili salunu, gde paze na svaku kap, nego onako kako to čine prijatelji.

Pibtam promrsi.

— Rastrgnuću ga na komade.

Larg je hitro pritvorio vrata i prišao farmeru.

— Koga to, Džordi?

— Onog Šarpa, ili kako se već zove.

Larg nije bio naročito karakteran čovek. Kada bi popio neku čašicu, bacao bi časne reči i slične stvari pod noge bez preterane griže savesti.

Stao je pred svog prijatelja i rekao poverljivo.

— Umeš li da čutiš, Pibtam?

Farmer razrogači oči.

— Znaš i sam, kao uostalom, moj karakter...

— Ne, nisam se uverio da si tako pouzdan.

— Ni ja nisam — Pibtam obori glavu, misleći sada ponovo na svoj ljubavni poraz.

— Ne znaš ti ništa, to je meni odavno jasno. A sada ćeš najzad nešto u svom životu čuti, što vredi džak zlatnika.

Poštari se nađe nad pult i počeo da šapuće.

— Znaš li ko je bio čovek, koji je malopre razgovarao sa mnom?

— Holo, Holovej.

— Koješta.

— Pa, dobro, onda je Šarp?

— Gluposti. On se zove... ha, ha, ha, šteta što ne možeš da vidiš svoje lice. Izgledaš kao žaba, kao haringa.

— Hej, govori ko je taj momak! Nemoj da vrdaš. Ja ću tog bednika iseći na komade. Tog lupeža, što mi je oteo Suzan.

Kada ga je malo umirio, poštar još jednom napuni čaše.

— Popi još čašicu, brate, kako bi mogao bolje da svariš ono što ću ti reći.

Isbili su zeštoko piće na dušak.

— Slušaj me dobro. To je jedna tajna.

— Ono sa Šarpom misliš?

— Ma koješta! On se ne zove Šarp. On ima jedno značajno zvučno ime, Džordi. U poređenju sa tvojim imenom, njegovo ime zvuči... kao na primer mućak u odnosu na...

Pibtam je poskočio.

— Samo još jednu takvu uvredu, prokleti, kancelarijski pacove i ja ću te zgnječiti kao crva!

Larg se izmače korak unazad.

— Erp — rekao je žustro. — Zove se Vajat Erp.

Pibtam zastade i iznenađeno pogleda poštara. Izgledalo je kao da se u trenutku otreznio.

— Šta ti to brbljaš?

— Da, zove se Vajat Erp. I drugog čoveka poznaješ takođe. To je Dok Holidej. Dakle, ne Šarp i Holovej, nego dva slična, ali bitno drugačija: Erp i Holidej.

Farmeru je bilo potrebno pun minut da to shvati.

— Čovek, koji je razgovarao sa tobom je Vajat Erp?

— Da, rekao sam već, Vajat Erp.

— Hoćeš da kažeš, maršal iz Dodž Sitija?

— Tačno. Zar malo pre i sam nisi rekao da si čuo kako je stigao iz pokrajine Ford. A Dodž Siti se, kao što je poznato, nalazi u sred pokrajine Ford.

Poveravanjem ove tajne poštar je hteo da na neki način popravi stvar i to za dobro maršala, misleći da će farmerov gnev time splasnuti. Silno se prevario.

Pibtam formalno posive od besa.

— A znači tako stoje stvari! — siktao je teško hvatajući vazduh.

— Onaj žgoljavi kravar je znači smislio nešto naročito za svoju ćerku! Šerifa! I to kakvog šerifa. Sa ovim našim malim Džonijem Endrujom ne bi bili zadovoljni. Ne, to mora da bude najveći i najčuveniji: Vajat Erp!

Krupni čovek se potpuno iscrpljen sruči u stolicu.

Largu se činilo da nije dobro razumeo.

— Reci, majke ti, da ti nisi onako malo udaren, čoveče! Šta to govoriš! Vajat Erp i ona mrsava Suzan Hel...

Na polovini devojčinog prezimena izbila je tuča. Letele su stolice, a onda delovi stolica, naročito noge, mastionice, čaše.

Poštar, koji je bio žestoko pogođen stolicom u glavu, pokazao je odmah svom protivniku da vraća istom merom.

Iznenada se vrata otvoriše.

U njima je stajao maršal iz Dodž Sitija.

Oba borca se ukočiše.

— Maršale! — ote se Largu.

Pibtam samo što oči nisu ispa-
le iz glave.

— Vajat Erp — promrsio je zbu-
njeno i zagladio rukom razbaru-
šenu kosu.

Vajat je gledao čas jednog, a čas
drugog, a onda upitao:

— Da li je sve u redu, poštaru?

— Ovaj... sve je u redu, mar...
to jest, mister, ovaj, ser.

— Recite samo slobodno do kra-
ja, poštare. Vidim, časna reč vam
nije dugog veka. — Vajat je hteo da
se okrene i pođe. On je to već go-
tovo učinio, kada vlasnik živinar-
ske farme, Džordan Pibtam pođe
rukom prema revolveru.

U istom trenutku kraj maršala
se pojavi jedna ispružena ruka, ko-
ja je čvrsto držala revolver sa drš-
kom ukrašenom slonovačom.

Farmer se malo naže i pogleda
prema vratima.

— Dok Holidej! — uzviknuo je
uzbuđeno.

Kockar uđe u poštu, a Vajat od-
mah zatvori vrata.

Čim je ušao unutra, Holidej je
vratio revolver u opasač i naslo-
nino se na zid kraj vrata. Zapah-
nuo ga je neprijatan miris alko-
hola u pošti, koja je pored toga iz-
gledala prilično opustošena.

Maršal je stajao malo raskoračen,
sa rukama prekrštenim na grudi-
ma.

Džerom Larg, unuk doseljenika
iz Francuske i sin kaplara, koji je
pao u secesionističkom ratu, obori
glavu i pormrsi pokajnički:

— Rekao sam njemu. Samo nje-

mu. Morao sam. Potpuno je poludeo
zbog Suzan.

— Zbog Suzan? — upita Vajat,
ne shvatajući odmah.

Holidejeve budne oči odmerile su
gorostas.

— Da li je to možda dobri 'Pib-
tam?

Kockarevo šesto čula ga ni ovog
puta nije izneverilo. U ovom gra-
du se bar stotinu žena zvalo Suzan,
ali se Holideju učinilo da je baš
ovog nezgrapnog momka video po-
red kola rančera Helmera, sa kojim
je maršal razgovarao.

Pibtam je to pogrešno shvatio.

— Da, mister Holidej, ja sam taj
bedni kokošar. Gospodin i gospođa
Helmer su izabrali boljeg čoveka
za svoju malu Suzan. Boljeg od
mene: velikog Vajata Erpa!

Maršal nije mogao da se uzdrži,
a da se ne nasmeje.

— Da li vam je to jedina briga,
Pibtam?

Farmer pride bliže.

— Treba li to da znači da vi Su-
zan uopšte ne...

— Da, baš to treba da znači. Da-
nas sam je video prvi put, i to
baš onda kada sam razgovarao sa
rančerom i pitao ga šta se u gradu
dešava. Hajdemo, Dok.

Pibtam potpuno smušeno pogleda
u vrata, koja su se zalupila za koc-
karem.

Larg se sruči na klupu i obrisa
krv sa usana. Kraj nogu mu je le-
žala krhotina od flaše. Ljutito je
odgurnuo čizmom, uz sočnu psovku.

— Taj prokleti alkohol! Ne mogu
da ga podnesem. Sad sam pečen.
Gotov. Dao sam maršalu reč. Čas-
nu reč! Znaš li šta to znači, čove-
če? Obećao sam da ću svoju bednu

gubicu držati zatvorenu. Mora biti da on veoma dobro poznaje ljudski rod, kada me je dva uta, jedno za drugim, upozorio da ćutim.

— Šta traži on ovde?

— Zaveži, čoveče! — brecnu se na njega poštar. — Zar misliš da je on to meni poverovao? Baš i jesam osoba od poverenja. Otkud znam! Jedino je sigurno da nije tražio tvoju Suzan, uplakanih očiju.

— Ostavi devojkicu na miru — reče farmer šapatom.

— Možeš sasvim slobodno da govoriš glasno, čoveče. Maršal se neće vratiti. Sa ovakvim nikogovičem svakako neće više da ima posla.

Pibtam se sruči pored prijatelja na klupu.

— Baš sam idiot — mrmljao je.

— Vajat Erp i Suzan! Takav čovek i sedamnaestogodišnja ćerka malog rančera. Sa suzama u očima. Ona mu pristaje kao mamuze mustangu!

— Tebi, prokletom bivolu, sigurno odgovara — odvrati mu Larg. — Gospode bože, ako sada maršal o svemu ovome nešto bude rekao gazdi, još ću izgubiti posao. Hajde, diži se, uzmi metlu u šake i pokupi ovu staklariju. Ja idem negde da nabavim stolice.

Dok je nesrećni Pibtam razmahivao metlom, skupljajući krhotine stakla i delova polomljenog nameštaja, poštar je otišao da nabavi nove stolice, pre nego što stari poštar stigne.

Morao je da prođe između dveju kuća, kako bi stigao u paralelnu ulicu. Pri tom je prošao pored dvo-

rišta starog kolara Andersona, iz koga je dopirao žagor.

Nije naročito obraćao pažnju šta se govori. Uostalom, mnogi glasovi, kotrljanje točkova, i užasna buka sa glavne ulice, onemogućavala je da se razgovor razabere.

Izenada je neko iz dvoridišta izgovorio ime, pri čijem pomenu se Larg ukočio.

— Vajat Erp...

— Šta? — začu se drugi, iznenađeni glas.

— Da, kažem vam, izenada se stvorio u baru. Stajao je pored mene. Delile su nas samo dve jarde. Mogao sam se zakleti da je zbog mene došao. Tek što je ušao u bar, a na vratima se pojavio i drugi.

— Ko?

— Ko bi mogao?! Dok Holidej.

— Jesi li lud!

— Šta?

— Nemoguće!

Nastao je žagor, koji se umirio tek kada je čovek, koji je govorio o svom susretu sa Vajatom Erpom u baru, upozorio na tišinu.

Na to se vrata kapije naglo otvoriše i fenjer, koji je visio iznad štale, osvetli čoveka na sredini ulice.

— Evo, Džoni, ovde je uhoda! Dokopaj ga!

Džoni Klej, jak kao medved, ustremi se na nesrećnog poštaru.

Ne bi se moglo reći da je Larg bio baš slab, ali su Kleju pomagali još i Brikendik i Kohran.

Konačno im se pridružio i Spenser. Izvukao je revolver iz futrole i svom snagom lupio poštaru po glavi.

Džerom Larg se sruči. Pesnice napadača su ga dobro protresle, ali

ga je udarac revolverom dokrajčio i poslao u carstvo snova.

— Šta da radimo sa njim? — upita Brikendik žustro.

Spenser se obazre na sve strane.

— Davo bi ga znao šta je ovaj lupez uspeo da čuje. Moramo ga...

— Ne — procedi Blif kroz zube.

— Nikakvo ubistvo ne dolazi u obzir. To smo se dogovorili.

Spenser se brecnu na njega:

— Šta to trabunjaš, praznoglave! Ovaj momak nas je uhodio. Ne smemo dozvoliti da izdajnika ostavimo u životu. Kad, tad će se ovaj momak osvestiti, a onda će pohitati koliko ga noge nose da bi nas izdao. Zar hoćeš da sutra ovde u gradu i sledećih meseci, pa i nedelja svuda osvanu plakate sa tvojim lepim imenom: „Traži se Džoe Harold Blif zbog pljačke poštanske kočije. Živ ili mrtav“.

Blif zari zube u donju usnu. Spenser se saže i htjede da uvuče u dvorište onesvešćenog poštara.

U tom trenutku ulicom odjeknuše koraci. Brikendik, Kohran, Klej i Hadan se brzo povukoše u dvorište.

Spenser i Blif su ostali na ulici. Jedan da bi video šta će se dogoditi, a drugi jer je bio suviše gord da beži.

Obojica su se tngla kada su na levoj strani grudi čoveka, koji je nailazio, ugledali zvezdu kako svetluca.

Šerif Endrju je bio čovek dvadesetih godina, srednjeg rasta, plećat. Zastao je nekoliko koraka ispred grupe i upitao podozrivo:

— Šta se ovde događa?

Spenser se odavno pribrao.

— Šta bi moglo da bude, šerife? Jedan naš prijatelj se napio.

Šerif Endrju je sumnjičavo posmatrao poštarevo telo na zemlji.

— Izmaknite se da vidim šta je to — rekao je.

Spenser ostade da stoji na istom mestu. U šerifovoj ruci se stvorio kolt.

— Rekao sam da se izmaknete odavde!

Spenser kao da ni ovo nije čuo.

Na to mu Blif došapnu:

— Čoveče, nemoj praviti gužvu. Navući ćemo sebi stvarno nevolje na vrat. Hajdemo.

— Ni govora — uzvratila Spenser.

— Ovaj čovek je čuvar zakona, a preti revolverom nedužnim građanima.

— Nemojte izokretati priču — reče Endrju ljutito. — Ja sam vam iz sasvim opravdanih razloga naredio da se sklonite.

— O? — Spenserov glas imao je opasan prizvuk.

U tom trenutku ni jedan od ove dvojice nije slutio da će kroz nekoliko sekundi jedan od njih biti mrtav, a drugi ubica.

— Sklonite se u stranu! — naredi šerif Endrju kauboju Spenseru još jednom.

— Zašto?

— Zato što hoću da vidim ovog čoveka.

Odjeknuo je pucanj. Metak nije bio ispaljen iz revolvera čuvara zakona.

Pucao je Džeri Spenser sa desnog bedra. Munjevitim pokretom je spustio ruku na dršku, pridigao oružje i istovremeno izvežbanim pokretom povukao obarač. Pucao je s bedra, kroz otvoreno dno futrole.

Džon Endrju se zanese u nazad

i sruči na kolena kraj dvorišne kapije, na suprotnoj strani ulice. Bio je pogođen u grudni.

Kolt mu je pao iz ruke, a onda se i sam sručio na stranu.

Blif je bojažljivo gledao oko sebe.

— Jesi li poludeo?

Posmatrao je svog prijatelja očiju razrogačenih od užasa.

Kauboj Spenser je stajao nepomično i posmatrao ustreljenog šerifa. Blif ga povuče za rukav.

— Hajde, moramo odavde.

Spenser je uporno stajao. Na to Blif potrča u nameri da pobegne u dvorište. Tek tada Spenser obrati pažnju na njega.

— Prokleti stvore, kuda si namio?

Ponovo odjeknu pucanj iz teškog revolvera. Džoe Blif poskoči pogođen metkom, zanese se i pade na dvorišna vrata. Još dva puta je povukao obarač. A onda pogleda oko sebe i šmugnu.

Galama u gradu je bila velika, ali ipak ne toliko da bi se prečuli ovi pucnji.

Džoe Blif je formalno visio na kapiji. Bio je pogođen u leđa, ali pri svesti.

— Što pre odavde — govorio je samom sebi u bradu i uz krajnji napor uspeo da se uvuče u dvorište, iz koga su ostali razbojnici odavno uhvatili maglu.

Nekadašnji bankarski činovnik je uspeo da dopuže do nastrešnice za kola i zavuče se u najmračniji kraj. Kada je stigao, nije imao snage da se lagano spusti na zemlju, nego se sručio. Pokušao je još jednom da se uspravi, ali bez uspeha. Ležao je na zemlji, zario prste u pesak i tako se vukao dalje.

Sa ulice su se čuli koraci.

— Hej, Džim, evo ovde neko leži. Tu je još jedan! Gospode, pa to je šerif, Džoni Endrju!

Blif je uspeo da čuje glasove nekoliko ljudi.

Iznenadeni prolaznici okupili su se oko nepomičnog šerifovog tela.

— On je još živ! — uzviknu jedan.

— Dovešćemo lekara! Hajde, Kid, ti ga potraži kod kuće, a ti Lari potrči do „Žutog pera“. Ja ću dole, kod Alverhana, gde često sedi. A ti, Ted, ti ostani ovde.

Tri prolaznika otrčaše istovremeno. Blif je osluškivao korake. Posle toga se sve utišalo. Iznenada teško ranjeni razbojnik začu na drugoj strani dvorišta škripanje vrata. Unlašeno se tupo. Tamna senka klizila je dvorištem.

Bio je to melez Fdi Kohran. Blif je poznao njegove bešumne kretnje.

Zatim se začuo Spenserov glas. Bio je priušen.

— Obojicu, uhodu i momka, koga sam ranio.

Kohran se dalje šunjao. Blifovo čelo bilo je orošeno krupnim graškama znoja.

Dakle, Kohran ga nije primetio. Što se tiče Spensera, on je sigurno bio uveren da ga je ubio.

Nekadašnji bankarski činovnik Džoe Blif uspe malo da se uspravi. Lice mu se grčilo od bola. Primećio je da poluindijanac drži u ruci revolver. Ranjenik je smogao još toliko snage da izvuče svoj kolt i uzvikne.

— Kohran, stoi!

Razbojnik se odmah okrete i bez premišljanja ispali tri metka u pravcu Blifa.

Međutim, samo jedan metak okrznu ranjenikovu mišicu.

Onda je pucao Blif.

Prvi metak je melezu skinuo šerif s glave i ostavio krvav trag na temenu, drugi mu je pogodio levu ruku, a treći samo probušio kraj kaputa.

Uprkos tome, vozač poštanske kočije Kohran se formalno izbezumio od straha. Metak, koji ga je okrznuo po glavi, naterao ga je u divlje bekstvo. Zasjepljen strahom izleteo je pravo u glavnu ulicu.

Samo nekoliko koraka dalje, u malom prolazu, stajao je Ted Brinkmen, nenaoružan. Tih nekoliko koraka spaslo ga je sigurne smrti.

Čuvši pucnjavu i divlju trku, žalio je što nije otišao da traži lekara, umesto što čuva teško ranjenog šerifa.

Džerom Larg se upravo osvestio. Ječeći se uspravio, i prvo primetio Brinkmena, a onda šerifa.

— Prokletstvo... šta. šta se dogodilo?

Brinkmen je poznao poštarev glas.

— Larg. kako ste?

— Brinkmen! Šta se, do đavola, oh, moja glava, užasno me boli.

Obučar Brinkmen mu pritrčava drhteći celim telom.

— Šerif! Mislim da je mrtav.

— Šta? — jeknu Larg. — Endrju?

— Da, jedan je malo pre bio ovde, a onda se uvukao u dvorište. Odmah je počela pucnjava, ispaljeno je pet, šest metaka. Pravi pakao.

— Kako ste uopšte dospeli ovamo?

— Kid Morhan, Lari Prat i Džim O'Konor su bili sa mnom. Uputili smo se u Poterov bar. Naišli smo

na šerifa i vas. Oni su otišli da potraže lekara, a mene su ostavili ovde. Onda je počela pucnjava.

— Moramo što pre odavde.

— A Endrju?

— Njega ćemo poneti.

Larg je bio žilav momak. Uspravio se, prišao šerifu i uhvatio ga ispod pazuha.

— Prihvatite, Brinkmen. Idemo preko do Sirera. Njegova kapija je gotovo uvek otvorena, jer mu se sinovi kasno vraćaju kući i to u različito vreme... joj, prokletstvo, moja glava!

Mladi obuçar Ted Brinkmen je, teško savlađujući strah, prihvatio ubijenog šerifa za noge i poneo ga prema Sirerovom dvorištu.

— Zaključano — opsova Larg.

— Šta sad?

Ulicom odjeknuše koraci.

— Pustite ga!

Obojica istovremeno spustiše ubijenog na zemlju. Larg se svom snagom baci na vrata. Međutim, nisu popustila. Koraci su se hitro približavali.

— Preko — promrsi Larg i pokuša da se prebaci preko ograde. Međutim, ni jednom nije uspelo.

Dva čoveka su prišla blizu.

Jedan od njih povuče dvojicu sa ograde na zemlju, a drugi oslušnu prema kapiji, kroz koju su pobegli Spenser i njegovi lupeži.

Vajat Erp je bio tu i sa svojim večitim pratiocem kockarem Holidejom, koji je osmatrao dvorište.

U to je maršal primetio čoveka na zemlji i zvezdu na njegovim grudima.

— Dok, dođite ovamo. Ovde leži neki čuvar zakona.

Holidej pride i naže se. Kada se

uspravio, rekao je tiho, ali odlučno.

— Mrtav. Pogodak u srce.

Larg je poznao maršala i odahnuo s olakšanjem.

— Mister Erp! To sam ja, Larg iz pošte. Hteo sam da nabavim nove stolice, ako gazda ne bi...

— Razumem. Jeste li bili tu kada je došlo do pucnjave?

— Ne, bar ne pri svesti. Tamo, u dvorištu, je stajalo nekoliko ljudi i govorilo o vama...

Vajat mu stavi ruku na usta, a Holidej pohita prema dvorištu.

Larg je šapatom obavestio Vajata o svemu. Naime, nije se baš mogao setiti šta je sve čuo. Ostalo mu je u svesti da je o Vajatu Erpu i Doku Holideju bilo reči i da je zbog toga zastao.

Da li su to bili pljačkaši poštanske kočije?

Vajat pogleda podozrivo Brinkmena.

— Ko ste vi?

Ted mu ispriča, mucajući, kako se sve dogodilo. Uspeo je bolje da obavesti dvojicu prijatelja iz Dodža, jer je i sam čuo pucjavu, koja ih je ovde privukla.

Blif je užarena pogleda piljio u mračno dvorište. Čuo je šumove i glasove na ulici, ali nije potpuno mogao da shvati šta se događa. U glavi mu je grmelo i dobivalo kao u kovačnici. Bio je na ivici nesvesti, kada ga je šum u neposrednoj blizini ponovo vratio u grubu stvarnost. Nesigurnom rukom podigao je revolver.

— Sklanjajte pucaljku, dečko — čuo je glas, koji kao da je dolazio iz velike daljine.

Dok Holidej, vešt kao Apač, uspeo je da mu se prišunja.

— Ko, ko ste vi — promucio je ranjenik.

— Moje ime nije važno, brate. Reci mi radije ko si ti?

— Ja sam Džoe Blif.

— Da li ću promašiti ako kažem da ćeš sada morati da se odrekneš velike sume novca?

— Da.

— Zašto?

— Zato što veliku sumu novca nemam odakle da očekujem.

— Šta tražiš ovde?

— Ranjen sam.

— Baci pucaljku!

Blif posluša.

Ne ispuštajući revolver iz ruke, Holidej se naže i pažljivo pogleda razbojnikovu ranu.

— Pa, to baš ne izgleda dobro. Ako još nekoliko minuta ovde čekaš, dočekaćeš verovatno grobara.

Poslednjim ostatkom snage Blif se malo uspravi.

— Vi ste Vajat Erp, zar ne? — s mukom je procedio kroz zube.

— Ne, na žalost, ali ti si lagao, dečko. Deo novca će ti svejedno izmaći. Otvaraj usta, pruža ti se šansa. Možda ti mogu pomoći.

— Meni samo lekar može da pomogne.

— Koliko doktor za tebe znači?

— Sve!

Vajat Erp se pojavio na vratima dvorišta i tiho pozvao:

— Dok!

— Ovde sam — odgovori Holidej.

— Jeste li ga našli?

— Da, ranjen je.

— Odmah dolazim!

— O! rajt!

Vajat potrča pored prevrnutih

kola do malih vrata na suprotnoj strani dvorišta, a onda osmotri uličicu.

Ništa se nije dogodilo. Ostao je još nekoliko trenutaka da stoji, jer je ipak postojala mogućnost da se vrati neko od razbojnika.

Konačno, kada je napustio svoje osmatračko mesto na kapiji, Blif okrete glavu.

— Vi... ste... lekar? — Tek tada je shvatio. — Prokletstvo, Dok Holidej! Ja kao... da sam bio slep. Naravno... vi ste Dok Holidej!

Ranjenikova glava klону na grudi.

— Onda je sve gotovo — rekao je muklo.

— Možda i nije.

— Jeste li vi zaista doktor?

— Nadam se da jesam.

— Onda biste mi mogli pomoći. Naravno, ako hoćete.

— Ja ću ti pomoći.

— I šta treba za to da učinim?

— Samo da mi kažeš gde su ostali.

— Ne znam. Kunem vam se, kunem vam se mojim životom, koji je na kraju... Ne znam!

— Ko je ustrelio šerifa?

— To ne mogu da kažem.

— Onda će te maršal zatvoriti i smatrati ubicom. Možda je i bolje da umreš ovde, nego na vešalima.

Ove reči zvučale su veoma nemoljivo i surovo, ali kockar nije imao drugog izbora: bili su na tragu bandi pljačkaša, koja je sada navukla sebi na vrat još i ubistvo šerifa.

Blif je jecao.

— Ne mogu... ne mogu da... kažem. Kunem se... da to nisam

ja učinio. Ali, neću... da budem izdajica. Radije ću umreti. Ovde, ili na vešalima, svejedno.

Holidej pride sporednom ulazu zgrade u čijem dvorištu su se nalazili i zakuca na vrata. Pošto se niko nije odazvao, kucnuo je na prozorsko okno.

Ranjenik se javi iznemoglim glасom.

— Kuća je prazna. Naš...

— Vaš gazda? Goveži dalje, dečko! — naredi mu kockar.

— Izgleda da je znao.

Holidej pritisku kvaku. Vrata nisu bila zaključana. Oprezno je kročio u mračni hodnik.

Ted Brinkmen i Larg su ušli u dvorište.

Holidej ih odmah primeti.

— Poštaru, pomozite mi brzo da ovog čoveka unesem u kuću. Moram da mu izvadim metak iz leđa.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija ostavila su svoje konje u Gregovoj konjušnici. Tamo se nalazila Dokova torba.

Brinkmen otrča po nju. Onda se kockar dao na težak posao, kojim se inače bez oduševljenja bavio. O tome je pisano veoma mnogo. Pominje se da je bivši zubni lekar na Zapadu bezbroj puta, kada je to situacija zahtevala, bio i hirurg. I doista, Dok Holidej je imao veoma mnogo uspeha sa ovim dopunskim zanimanjem, za koje nikada nije uzeo ni centa. U velikim gradovima zapada: Vičiti, Santa Feu, Dodžu, Dalasu, Kolorado Springsu, Tombstonu i Pueblu, ljudi su često govorili o izvanrednoj Holidejevoj sposobnosti i veštini, kojom je vadio metke. O tome su pričali dugo niz godina pošto se kockar, strelac i

lekar odavno nalazio pod zemljom u Koloradu.

Nekadašnji činovnik Harold Blif, koji je učesćem u pljački novca u Dodž Sitiju postao razbojnik, imao je veoma malo šansi da izvuče živu glavu. Poštar i mladi obučenar Ted Brinkmen spustili su ga na sto u sobicu, u kojoj se sve u najvećoj žurbi pripremalo za operaciju.

Vajat Erp je konačno napustio, posle dugog i strpljivog motrenja, svoje stražarsko mesto i vratio se u dvorište. Primetio je da nekog ima u kući, jer je svetlost dovirala kroz prozor. Čim je ušao, poslao je poštara napolje.

— Onesite šerifa u mrtvačnicu i mi reći o tome. Jeste li razumeli?

Larg klimnu glavom i izađe.

Brinkmen je širom otvorenih očiju netremice posmatrao ledeno lice Doka Holideja, koje je sada izgledalo kao od kamena isklesano.

Mladić je osećao kako ga neka nevidljiva ruka guši. Vajat ga gurnu.

— Okrenite se, ili izađite napolje.

Brinkmen, iako bled kao kreč, odlučno odgovori:

— Ne.

— Zašto ne? — upita ga Vajat šapatom.

— Doktor je rekao da sam ja kukavica, jer nisam hteo da pridržavam instrumente iz ključale vode.

— Idite samo, ja ću mu pomoći.

Kada je obučenar izašao, Holidej reče:

— Takvi tipovi nam samo otežavaju posao. Siguran sam da bi mu instrumenti ispadali iz ruku, a to u ovakvoj situaciji ne mogu da dozvolim.

Razgovor je nastavljen šapatom.

Vajat je neizmenično posmatrao kockarevo lice i njegove ruke. Ruke, da bi još jednom video kakvom beskrajnom spretnošću obavljao posao, a lice da bi utvrdio da li je Dok zadovoljan onim što je učinio.

Maršal je sve ovo već odavno znao napamet. Svaki pokret, svaki zarez, ali mu sigurno ne bi bilo moguće da tako nešto učini sâm, ni približno.

Kao i svi ljudi, koji su ovog tihog, zatvorenog čoveka iz Džordžije bar jednom videli na delu, ni maršal nije mogao da se otme snažnom utisku, koji je ostavljao ovaj neobičan čovek.

Holidej je stalno skretao pogled na ranjenikovo lice. Iznenada je zastao. Vajat steže zube, tako da se čuo škrgut.

— Mrtav?

Holidej je zario sekutiće u donju usnu.

— Ne — šapnuo je muklim glasom.

Život Harolda Blifa u ovom trenutku visio je na veoma tankom koncu.

— Moraću da rizikujem — procedio je kockar kroz zube.

— Šta to? Pa, izvukli ste metak.

— Da, jedan jesam.

— Nećete valjda reći da ga je u isto mesto pogodio još jedan?

Holidej potvrdi.

Onda je munjevito prišao pincetom rani, trgao ruku i pri oskudnoj svetlosti lampe, bljesnuo je izobličen metak.

Maršal je primetio da je kockarevo lice bilo neuobičajeno blede.

Holidej baci metak u zdelicu, a onda mirnim rukama zatvori ranu,

stavi zavoj i priđe sudu, u kome je ključala voda.

Poštar Larg se pokazao veoma spretnim i korisnim. Uspeo je veoma brzo i spretno da potpali vatru.

Holidej spusti rukave i obuče kaput, a zatim izađe u hodnik i zapali cigaretu.

Vajat pogleda Blifa. Lice mu je bilo bledo kao u mrtvaca.

Izgleda da nije uspeo da preživi ovu tešku operaciju?

Maršal priđe vratima. Napred, stajao je Holidej. Ispred njegovog kod stepenika, koji vode u dvorište, lica svetlucaje je žar cigarete.

— Izgleda da nije prebrodijo?

— Prebrodijo je.

Tek tada maršal oseti jak miris viskija, koji je iz sobice dopirao napolje.

Dok Holidej odgovori na pitanje, pre nego što ga je maršal postavio.

— Primorao sam ga da popije pola flaše viskija.

— Šta?

— Nije moglo drugačije. Da je bio pri svesti, ne bih mogao da mu izvučem oba metka. Ne bi ležao tako mirno.

Džoe Blif nije ništa osetio, pa prema tome nije ni bio svestan da sada lebdi između života i smrti. Međutim, neće umreti. Neće zbog toga što je imao sreću da u najpresudnijem trenutku svog života padne u ruke Doka Holideja.

Takva su bila dva prijatelja iz Dodž Sitija: gonili su bandu pljačkaša poštanske kočije, a onda našli jednog člana i spasli mu život,

izvadiвши metak iz tela, metak, koji je u njega ispalio voda bande.

Harold Blif, koji nije hteo da bude kukavica, i izdajnik za dlaku je izmakao smrti. Uspeo je da se izvuče, da ostane živ, ali će proći meseci dok se bude oporavio da ponovo može da se popne u sedlo.

Poštar Larg iz Džetmora je smatrao da će se iskupiti kod maršala i pomoći mu, time što je ranjenog Blifa primio u svoju kuću i što ga je njegova majka negovala.

Blif nedeljama nije bio u stanju da se pokrene, da bilo šta uradi sam. Prema tome, bio je potpuno upućen na pomoć stranih ljudi u neznanom gradu.

O tome da je razbojnik, znali su samo Larg i njegova sestra.

No, vratimo se događajima. Bilo je mračno kao u rogu. Vajat Erp je izjahao u savanu i u širokom luku obišao grad, nadajući se da će negde u pririj otkriti tragove odbeglih razbojnika. Osim toga, postavljao je da banda dva sanduka s novcem još uvek vuče sobom — kolima.

Kada se čovek iz Misurija vratio u glavnu ulicu Džetmora, bila je već gotovo ponoć.

U gradu je uprkos poznim satima bilo veoma živo. Kuće su bile osveteljene, a iz lokala dopirala za-glušna muzika iz muzičkih automata.

Našao je kockara na ugovorenom mestu, u prolazu između dveju kuća, tačno preko puta dvorišta, u kome se prikrivao ranjeni Blif.

— Ništa? — upita Holidej.

Vajat odmahnu glavom.

— A ovde?

— Takođe ništa.

— Jeste li saznali gde stanuje gradonačelnik?

— Tu blizu, treća kuća oдавде. Još uvek je budan. Mislim da su mu rođaci, ili prijatelji iz okoline u gostima. Ovde je neopisiva gužva. Kao da se gluvi dozivaju.

Maršal se uputi prema gradonačelnikovoj kući.

Fidžerald Vokham je bio čovek šesdesetih godina, mali, dežmekast, sa čekinjastim brkovima.

— Ko to hoće da govori sa mnom? — javio se krupnim glasom.

— Moje ime je Erp. Ja sam hteo da govorim sa vama.

— Erp? — Gradonačelnik pređe šakom preko golog temena. — Vi ste jedan od Erpova iz Dodž Sitija?

— Ja sam Vajat Erp i jedini Erp iz Dodža.

Vajat ga ukratko obavesti o svemu što se dogodilo.

Vokham izađe na trem i zatvori vrata za sobom.

— Pa to je užasno! — rekao je zaprepašćen. — Šerif mrtav! Užas!

Vajat mu naloži da nikome ništa o tome ne govori. Gradonačelnik se sa tim složio.

— U pravu ste. Biće bolje da to ljudi sutra saznaju. Kakav užasan početak dana za grad...

Maršal se posle ove kratke posete oprostio sa prvim građaninom. Džetmora i vinuo u sedlo.

Holidej je takođe bio na konju.

— Hoćemo li da odvedemo životinje u konjušnicu?

— Da, to bi bilo najbolje. Konji nam sada samo smetaju u gradu.

Kada su se dva ždrepcu ponovo

našla u svojim boksovima, dva prijatelja iz Dodž Sitija krenula su u obilazak grada, u poteru za opljačkanim novcem.

Išli su od kola do kola. To baš nije bilo zadovoljstvo. Svuda su nailazili na pijane i razdražljive ljude. Međutim, drugog izbora nije bilo. Morali su da gone razbojнике, da pronađu novac i uhvate ubicu šerifa.

Gotovo na južnom izlazu iz grada naišli su na poslednja kola u glavnoj ulici. Vajat zadiže cirađu na poslednjim arnjevima i odmah se zgrči.

Pesnica je proletela tačno iznad njegove glave, a odmah se za tim čuo ženski krik.

Holidej je odmah prišao kolima.

— Hej, maršale, zar ovo nije onaj slavni brojač jaja!

Džordan Pibtam promoli glavu.

— Vajat Erp! I Dok Holidej! Nebesa! Sačekajte, odmah dolazim dole. Ja... mi, Suzan i ja smo se upravo tajno verili.

— Šta? — Zaori se jedan piskavi ženski glas sa trema.

Bila je to Suzanina majka. Odmah za njom, iz kuće je izašao i njen muž.

— Suzan! Gde se kriješ? Ne mogu da poverujem da sama sa muškarcem sediš u kolima.

Pri treptavoj svetlosti fenjera mali rančer je primetio visoku priliku čoveka iz Misurija.

— Helo, mister iz pokrajine Ford. Otkud vi ovde?

I gospoda Helmer je sada otkrila navodno bogatog rančera iz pokrajine Ford. Topila se od ljubaznosti hitajući prema njemu.

— Oh, vi ste još uvek budni,

mister. I mi takođe. Prava je šteta da čovek prespava ovako divnu noć. Baš sam rekla svom mužu, zar ne, Ed, moramo malo da pogledamo gde nam je dete. Već više od pola sata je napolje. A vi ste to, mister.?

— Da — uzvрати. Vajat hitro. — Došao sam da mom starom prijatelju Pibtamu i vašoj ljupkoj ćerki poželim srećnu veridbu. Laku noć gospođo, laku noć svima!

Vajat Erp i Dok. Holidej nastaviše put. Roditelji Suzan Helmer gledali su za njima iznenađeno.

Pibtam proguta pljuvačku. Suzan se nije usudila da podigne pogled. Stari Helmer priđe farmeru.

— Vaš prijatelj?

— Da.

— Kako se zove?

Pibtamu, iako ga velika pamet nije krasila, sinu da bi to moglo da bude njegova velika šansa.

— Kako se zove? Zar ga vi ne poznajete? To mora da je šala. Mora da poznajete velikog šerifa Erpa. Vajata Erpa iz Dodž Sitija.

— Vajat Erp?

Gospođu Helmer samo što nije udarila kap.

— Šerif Erp?

Stari Helmer potapša udvarača svoje ćerke po ramenu.

— Ah, on je dakle tvoj prijatelj, momče. To mi se dopada. Čovek mora da ima prijatelje koji nešto znače. To je veličanstveno. Na vašoj svadbi će se skupiti više ljudi nego što može da stane u našu kuću. samo da bi videli tvoga prijatelja Vajata Erpa, Džordi...

Dok se na kolima mali porodični, ljubavni nesporazum srećno izgadio, dva prijatelja iz Dodž Sitija krstarili su gradom i pretresali svaki ugao grada tražeći kola, kojima je banda odvukla sanduke s novcem.

Vajat Erp je pronašao dvadesetak kola, čiji su točkovi po širini odgovarali točkovima kola kojima je banda pobegla.

Posle tročasovnog, uzaludnog tražanja, odlučili su da konačno odustanu.

Zaustavili su se kraj starog, niskog zida na severnoj ivici grada i seli na polusrušenu ogradu.

Holidej izvadi cigaretu iz džepa i kresnu šibicu. Plamen je lagano zahvatio vrh cigarete, a onda je Dok upaljeno drvce bacio iza sebe.

Vajat Erp, koji je sedeo blizu njega i skupio desnu nogu, zagleda se u užarenu šibicu, a onda iznenada skoči preko zida u dvorište.

Kockar se naglo okrete, kao izbačen oprugom, baci tek upaljenu cigaretu i čučnu u zaklon iza zida, držeći kolt u ruci.

— Šta se dogodilo, maršale?

— Dođite ovamo.

Holidej vrati revolver u opasač i preskoči nizak zid. Vajat Erp je kresnuo šibicu i osvetlio tle. Kockar zviznu kroz zube.

— Pa to je doista ludost!

Odmah iza zida ležala su dva razvaljena sanduka. Sanduci, kojim poštanske kočije voze novac. Bili su iznutra obloženi metalom, a spoja teško okovani.

Ovde, u ovom zabačenom delu grada su razvaljeni i ispražnjeni.

Vajat Erp se uspravi

— Dovde nas je doveo sam ve-

liki Manitu — reče kockar i zapali drugu cigaretu.

Čovek iz Misurija se lako strese.

— Ovde nas je cela banda mogla sačekati iza zida...

Holidej odmahnu glavom.

— Ne verujem da bi lupeži imali toliko strpljenja.

Nastavili su da tragaju za razbojnicima.

oo

Metak, koji je smrtno ranjeni Harold Blif ispalio na Edi Kohrana, zakačio mu je teme. To nije bila opasna povreda, ali veoma bolna i nezgodna. Melez je zbog toga dugo vremena morao da se zavuče u jedan mračan kut dvorišta, jer se sa krvavom glavom nije smeo da pojavi bilo gde, a osim toga nije uspeo da pronađe Spensera i druge momke.

Konačno ih je ipak pronašao. Spenser je vikao na njega van sebe od gneva.

— Ti, prokleti idiote, ko ti je rekao da ispaljuješ šest metaka?

— Kakvih šest metaka? — branio se melez. Još pre nego što sam izašao na ulicu, Blif me je zaustavio

— Ko?

— Blif! Naš dragi prijatelj Blif! Spenser se uhvati za glavu.

— Hej, pa ja sam mislio da si ga učutkao — umešao se Klej.

— Zaveži! — brecnu se Spenser na Kleja, a onda iskali sav gnev na melezu.

— Ti, bedno pseto! Ti si kriv ako ovde nastradamo. Nešto se dešava u ovoj jazbini, ali pojma nemam

šta. Ne bi me čudilo da nam je Vajat Erp već za petama.

— Isključeno — reče Hadank. — Kako bi mogao tako brzo da nas nađe. Veoma je mračno, a osim toga, on nas uopšte ne poznaje.

— Ja u to baš nisam tako siguran — zaključio Spenser. Jer, ako je samo jednog od nas poznao, zlo.

Kohran je bio naslonjen na zid, iza koga su stajali sanduci. Krv mu je još uvek tekla niz čelo u oči. Spenser stade pred njega i tek tada primeti koliko je povređen.

— Hej — rekao je. — Dobro te je zakačilo.

Kohran se trže.

— Zakačilo? Blif mi je samo napravio krvavu prugu na glavi, ništa više.

— Hajde, pridruži nam se. Treba da prebacimo ove sanduke.

Kohran je hteo da prihvati jednu od drški, ali je odmah ispusti, jedva se savladavši da ne vrisne.

— Šta je? — brecnuo se Spenser.

— Tebi je i ruka povređena? — Bezobzirno je spustio ručicu, koju je on držao i sanduk pade melezu na nogu.

Kohran vrisnu. Gazda ga žestokomunu u rebra.

— Tebe je Blif leno udesio.

Kohran prestade da ječi. Ovaj Spenserov ton bio mu je dobro poznat!

Setio se šerifa, čoveka, koji je navodno osluškivao, a i Džona Blifa.

Zar sada nije bio takođe balast Spenseru? U svakom slučaju, gazda je tako smatrao. Kohranov život više nije vredeo ni probušeni cent.

Doneo je odluku, skočio u nazad i počeo da beži

Spenser je krenuo za njim. Međutim, kauboj ni iz daleka nije bio tako spretan kao poluindijanac. Nije uspeo da ga uhvati. Bio je sigurni da mora da bude ovde, negde u ulici. Počeo je nemilosrdan lov, koji je trajao nekoliko sati.

Dok je u glavnoj ulici, gore u gradu, maršal Erp uz pomoć svog pratioca pretresao kola, ubica šerifa i vođa bande Spenser, gonio je svog dosadašnjeg saradnika Kohrana kroz dvorište, preko ograda kroz uličice i ambare. Bio mu je stalno na tragu, ali nije uspeo da ga dokopa. Jurio je meleza zadihan i gnevan.

Melez je iskoristio kratak predah da iscepa košulju i zaveže glavu. Nije se usudio da zakuca ni na čija vrata i zatraži pomoć.

Izgledao je užasno i toga bio svestan. Osim toga, bio je još i uveren da će ga odmah dovesti u vezu sa ubistvom šerifa. Po njegovom mišljenju, postojalo je samo jedno jedino rešenje, jedini izlaz. Treba da pokuša sve da ga Spenser ne uhvati, da ga zavarava što je duže moguće. Kad bude dan svanuo, moraće da odustane od potere i sam negde potraži sklonište. No, do svanuća će proteći još dosta vremena, više vremena nego što bi to ranjeniku bilo potrebno.

Još uvek mu je uspevalo da u poslednjem trenutku izmakne Spenseru. Video ga je u dva maha tako blizu ispred sebe, da se jedva savladao da ne puca. No, kao i Spenser uostalom, nije se usuđivao da iscali metak u gradu, koji je već utonuo u mir.

Hadank i Klej su još uvek sedeli na zidu. Brikendik je stajao naslonjen na polusrušenu kamenu ogradu. Klej iznenada kliznu sa svog sedišta i stade kraj Hadanka.

— Na šta još čekaš, brate?

— Na...

— Hoćeš da kažeš na goniča krava? Zar to nije i naš novac, taj u sanducima?

Brikendiku se učinilo da nije dobro čuo. Promrsio je nesigurno:

— Jeste li poludeli? Zar ne znate kako je on surov i nemilosrdan?

U Klejovoj ruci bljesnu revolver.

— Šta kažeš?

Brikendik učuta i obori glavu.

— Kreni! — naredi oštro Klej.

Hadank dokopa sanduk. Brikendik mu je pomagao.

Potrajalo je puna dva sata dok su uspeali da otvore prvi sanduk.

Zadivljeno su stajali i piljili u džakove sa novcem. Činilo im se da papir svetluca u mraku.

Onda su se ustremili sva trojica odjedanput. Udarajući se međusobno glayama, zagnjurili su se u sanduk. Trnali su novac u džepove, a kada više nije mogao da stane, gurali su svežnjeve novčanica u košulju.

Kada su to obavili, uspravili su se. Klej pogleda gnevno Brikendika.

— Ti imaš više, pseto! — Hteo je da se ustremi na njega, ali ga Hadank zadrža.

— Momci, tu je još jedan sanduk.

Stenjući i znojeći se od napora, okomili su se na sledeći sanduk. Svežnjevi novčanica u džepovima činili su ih, naravno debeljuškas-

tim. Međutim, na to u ovom trenutku nisu ni pomišljali. Sledeći sanduk su uspeli mnogo brže da obiju.

Miris novca ih je opio i njihova gramzivost je dobila krila.

Međutim, ovog puta im nisu bile dovoljne ni vratne marame, ni skinuti šeširi da potrpaju sav taj novac.

— Idemo po konje.

— Ko će ih dovesti? — upita Klej, držeći kolt u ruci.

Brikendik promrsi.

— Ja ću ići po konje. Ali, ako budete u međuvremenu odmaglili, slediću vas i vinčesterkom ustreliti kao besne pse.

Klej razvuče usta i reče:

— Sevaj!

Brikendik je otišao i uskoro se vratio, vodeći tri konja. Dok se približavao polusrušenom zidu, otvorio je četvore oči da ne naleti na Spensera. Ovaj je, međutim, bezglavno gonio meleza.

Kada je Brikendik otišao, Klej okrete glavu i ispod oka odmeri Hadanka.

— Na šta misliš?

— Moja stvar.

— Hoću da znam na šta misliš.

— Na novac, na šta bih mogao.

Klej ga upita oprezno.

— Da li si možda već mislio na to da bi deobom na dva dela svako dobio polovinu? Dakle, ako si hteo sebi da kupiš mali ranč, onda bi to sa polovinom mogao biti i veći.

— Šta sad to treba da znači? — promrsi Hadank, osećajući odjednom mučninu u stomaku.

— Ako dvojica dele, onda ću ja biti jedan od njih. Tebi ostavljam da razmisliš ko će biti drugi. Ali, pre nego što se Brikendik vrati.

Sada je tek nekadašnji vozač poštanske kočije Hadank shvatio šta njegov prijatelj smjera.

— A ako se Spenser vrati? — upitao je oklevajući.

— Spenser? Na njega Klej uopšte više nije mislio. Sada ga je pomisao na kauboja prilično uplašila. U redu, ako se taj bude još vratio, ustrelićemo ga.

Hadank se strese. U to se iz daljine čuo topot kopita nekoliko konja.

Klejev glas je bio hrapav kao gvozdena turnija.

— Dolazi! Uzmi ga na nišan.

Hadank oseti ledenu jezu niz leđa.

Za ime božje, dokle ih je sve ovo dovelo?

Okupili su se, jer su hteli da se domognu novca, privlačne sume novca za svakog, kako je govorio Spenser, a sada?

Šerif je ubijen.

Blif teško ranjen.

Kohran lakše ranjen, ali mu je Spenser bio za petama. Gonio ga je.

Sada je trebalo da i dugonia Brikendik, ćutljiv momak iz Hačisona, bude ubijen.

I šta onda?

U početku se radilo o zamašnoj svoti za svakog, a sada je bio u pitanju no jedan sanduk.

Velika razlika i još jedan mrtav.

Hadank se strese.

— Ti ga uzmi na nišan — došap-

nu Klej. Stajao je tik uz nekadašnjeg vozača kočije.

Brikendik se približavao, ništa ne sluteći.

Klejeve oči su se pretvorile u dva uzana proreza.

— Ne još, došapnuo je Hadanku, koji je već držao kolt u desnici.

Brikendik je bio udaljen petnaest jardi. Mogle su se jasno razaznati konture dva konja bez jahača i kontura čoveka u sedlu.

Deset jardi. Osam jardi. Sedam jardi.

Hadank je podrhtavao kao suva grana pod udarcima vetra.

— Sada! — Klej ga munu u rebra.

Tada vozač kočije podiže revolver i snažnim udarcem kao čekićem udari razbojnika Džonija Kleja po slenoočnici. Ovaj se sruči kao posečeno stablo, pada na vid, kliznu niz njega i ostade da leži bez svesti.

Brikendik zaustavi konje i uplašeno unita.

— Šta se dogodilo?

— Džoni je poludeo — procedi Hadank kroz zube. — Tresnuo sam ga po glavi.

Razbojnik kliznu iz sedla i potrča prema Hadanku.

Dokomao ga je za grudi i viknuo.

— Ti si ga opljačkao! Čoveče, ima još pola sanduka novca, a ti si ga...

— Hteo je da te ustreli — objašnjavao je Hadank, otimajući se. — Hteo je da nas dvojica podelimo novac.

Brikendik je stajao kao gromom pogođen.

Sudbina razbojnika!

Međutim, još uvek ništa nije shvatio.

— To ti lažeš — rekao je ne više tako sigurnim glasom.

— Zašto bih? Hajde, uzmimo naš deo i gubimo se.

Napunili su bisage ostatkom novca. Čak su ostatak novčanica uveli u prekrivače, a onda se vinuli u sedla.

— A sada maglu!

Kohran, koji se pritajio gore u ambaru, počeo da beži dole niz lestvice.

Znao je da se njegov gonilac nalazi u dvorištu i da čuči iza prevrnutih kola.

I sada je mogao da puca. Video je Spenserovu glavu i šešir.

Međutim, odlučio je da se ničim ne oda, kako ne bi sebi na vrat navukao još veću sumnju.

Bežumno je napustio dvorište i izbio u jednu uličicu.

Iznenada je na deset jardi ispred sebe ugledao čoveka kako stoji na sred ulice. Bio je to visok, plećat čovek, čije je konture Kohran nejasno nazirao!

Vajat Erp!

Bandit zastade. Bio je gotovo paralizovan od straha, iscrpljen od gubitka krvi i dugotrajnog bežanja. Stajao je i gledao u čoveka. Jedino što je znao, to je da ne pripada bandi.

Nekoliko jardi iza sebe začuo je škripanje šarki kapije kroz koju je upravo prošao.

— Kohran, umri! — čuo se Spenserov glas.

Melez se baci u stranu.

— Nemoj, Džeri!

Dva pucnja odjeknuše jedan za drugim.

Prvi metak pogodi maršalu šešir, to jest komadić metala koji je uvek nosio ispod trake. Vajat Erp se osećao kao da ga je mustang udario kopitom po glavi. Odmah je izvukao bantlajn iz futrole i zanoseći se, odgovorio vatrom.

Tada je video čoveka, koji je malo pre stajao pred njim u uličici, kako pada. Znači, čovek iz kapije je pucao na obojicu i pogodio cilj.

Maršalu je počelo da se muti pred očima. Padajući, uspeo je još jednom da povuče obarač. Nišanio je prema kapiji odakle je pucanj došao.

Spenser je kriknuo, stegao zatim levom rukom usta, a desnom se uhvatio za desno uho, koje je krvarilo.

Metak iz teškog bantlajn specijala otkinuo mu je gornji vrh ušne školjke.

Spenser je bežao u divljem, paničnom strahu.

Kada se maršal osvestio ugledao je iznad sebe, pri bleđoj svetlosti zvezde, lice Doka Holideja. Kockar je klečao kraj njega.

— Šta se dogodilo? — pitao je ošamućeni maršal.

— Još ne znam. Vi ste pucali, a tamo leži mrtav čovek.

Sada je i čovek iz Misurija počeo da se priseća.

— Stajao je tamo, preko, u vrata. Nisam mogao da ga prepoz-

nam. Pucao sam samo u pravcu odakle je vatra došla.

Holidej je odmah posle toga ušao u dvorište na sporedna vrata. Posle nekoliko minuta se ponovo vratio u uličicu.

— Otišao je.

Vajat Erp je sedeo na stepenicama trema.

— To sam i pretpostavljao.

Spenser je grabio u paničnom strahu. Gde li su bili ostali momci? Gde sanduci s novcem? Prokletstvo, izgleda da se izgubio!

Uz sve to i onaj čovek na ulici! Ta slika mu je bila stalno pred očima. I zla slutnja, koja mu je gotovo oduzimala dah.

Vajat Erp!

Bila je to njegova pojava. Smeo je da se zakune u to. Ili su mu možda nervi bili tako oslabili da mu se maršal svuda priviđao.

Trčao je i dalje kao bezuman, s kraja na kraj, skrećući levo, desno, uplašen i uznemiren, jer nije mogao da nađe mesto, gde je trebalo da ga čekaju ostali.

oo

Džoni Klej se povratio iz duboke nesvesti.

Šta se dogodilo? Glava ga je užasno bolela. Opipao je rukom teme i otkrio veliku čvorugu.

Hej, gde su ostali? Hadank i Brinkendik.

Gde je bio novac?

Poskočio je i ošamućen se ustremio prema zidu. Piljio je u sanduke, koji su sada zjapili otvoreni.

Prazni!

— Prokleti lupeži!

Tamo, preko, stajao je konj. Njegov konj. Kada je podigao ruku da se uhvati za sedlo, primetio je da u džepu ima paketić. Drhtavim rukama opipao se zatim po telu.

Dakle, nisu ga opljačkali. Zbog toga treba da dožive brzu, laku smrt iz njegovog revolvera. To da će ih goniti, slediti i likvidirati, za njega je bilo van sumnje. To je odlučio odmah, čim su uspeli da obiju sanduke, kada je Hadanku predložio da podele na pola. Da je Hadank nekim slučajem učinio ono što mu je Klej rekao i sam bi bio sledeći, koga bi nemilosrdni Džoni Klej likvidirao.

Gore, u ulici, čuli su se žustri koraci.

Spenser!

Da, to je bio Spenser, sasvim izvesno.

Klej je prepoznao njegov odlučan hod i neujednačeno zveckanje mamuza.

Znači, dvanaesti je čas. U sedlo, pa magla!

Spenser je čuo topot kopita i zastao. Obuzela ga je zla slutnja. Napregao je oči da razazna šta se ispred njega dešava.

Onda je potrčao i našao napušteno mesto i obijene, prazne sanduke. Izbezumljeno je gledao na sve strane, a onda se sručio na kolena. Zahanmarujući potpuno užasan bol u uhu, počeo je divlje da udara po praznim sanducima.

— Moj novac, moj divni novac!

— Dakle, smatrao je to svojim novcem.

Da, tako je on celu stvar i zamislio. Za njega deobe nije bilo. Niko živ ne bi otišao iz bande sa novcem. Oдавде iz grada bi možda krenuo, ali ne bi stigao daleko. To je bio njegov plan. Ili, bolje rečeno, mračni i krvavi kraj njegovog plana.

Okupan u znoju, naslonio se na polusrušeni zid i zagledao u zemlju. U to je čuo gore, negde dalje na ulici, glasove.

Vajat Erp? Ko zna, možda i jeste Morao bi što pre da nestane.

Opet ga je spopala još jedna zla slutnja. Šta ako su povelili i njegovog ričana? Onda je gotovo. Ukrasti u ovom gradu još i konja, značilo bi siguran kraj.

To što je nedavno ubio šerifa i svog sopstvenog čoveka Kohrana ni malo ga nije brinulo, kao ni hici ispaljeni na vozača kočije Blifa.

Konj je još uvek bio tu. Odahnuo je sa olakšanjem i popeo se u sedlo.

Sada će početi najnemilosrdnija potera, koja je ikada viđena u ovom kraju. To je zaključio vođa bande, krenuvši iz grada u pravcu severozapada.

Šerif je bio ustreľjen. Kao, uostalom, i melez Ed Kohran.

Harold Blif je ležao sa nekoliko opasnih rana u kući udovice Larg.

Banda je umakla.

3,

Vajat Erp i Dok Holidej su otkrili dva prazna sanduka, ali ništa više. Tragali su sve do jutra, pretresli ceo grad, ali uzalud.

Samo jedna reč. jedno ime dobovalo je u maršalovoj glavi: Džeri!

Melez ga je u deliću sekunde, pre nego što je ubijen, izgovorio uplašeno.

Džeri. Dakle, Džeremias. Jedan od lupeža, verovatno vođa, tako se zvao. Od Larga je mogao samo da sazna vrlo malo.

— Bilo ih je nekolicina. Jedan od njih bio je visok metar i devedeset, možda čak i viši. Ponašao se kao vođa i ostalima naredio da me dotuku. Mislim da me je neko od njih, a možda i on sam, sa leđa, lupio kamenom, ili drškom revolvera po glavi.

— Ne biste li mi ga mogli malo detaljnije opisati? — ispitivao je maršal.

— Ne, to je teško. Eto, bio je veoma visok.

— Viši od mene?

— Da, nešto viši.

— Širi?

— Ne, sigurno nije. Vi ste širi u ramenima i... Da, sada, kao da ga vidim pred sobom. Vi ste vitkiji od njega, ukoliko izuzmemo ramena.

Više nije mogao da sazna od poštara iz Džetmora. Larg je obećao da će dobro paziti na Blifa.

— Po onome što mi je jutros rekao Ted Brikmen — rekao je maršal — taj Blif mu je spasao život. To, uostalom, ne mora biti isključeno. Najverovatnije nije bio saglasan sa onim što je činio Džeri i ostali momci. Pošto šerif, ali ni bilo ko drugi, nije pucao na Blifa, zaključujem da su to učinili članovi bande, ili sam vođa. U magacinu šerifovog revolvera našao sam sve metke, a i opasač mu je bio pun. Znači, on nije pucao. Sumnjam da taj Džeri lično ubija svoje ljude čim mu se nađu na putu. Tako je, na primer, ustrelio i onog meleza.

3,

Dva prijatelja iz Dodž Sitija napustila su u rano jutro grad, posle uzbudljive, neprospavane noći. Svuda unaokolo su se još uvek nalazila kola sa arnjevima. Vlasnici spavali, uvučeni u zadnje delove kola, rastureni po mnogobrojnim pansionima i hotelima, ili po kućama svojih rođaka i prijatelja.

▲ Vajat i Dok su jahali prema severu.

Četiri milje iza grada maršal skrete svog ždrepcu prema putu, koji je vodio na severozapad.

Holidej ga pogleda upitno. Vajat pokaza rukom horizont na severu.

— Tamo počinju planine. Ne verujem da bi se tamo sakrili.

Holidej se složi.

— Ni ja u to ne verujem. Planine su ovde prilično gole i samo otežavaju beguncima posao, ne pružajući im pri tom mogućnost da nađu sigurno, pravo sklonište.

Jahali su bez odmora sve do podne. Sa jedne zgodne uzvišice uspjeli su da u pravcu severozapada osmotre zaravan, u stvari veoma prostranu visoravan, koja se protezala sa zapada na istok. Kroz nju je vijugala srebrna traka reke.

— Visoravan Povni — reče Vajat.

Uputili su se prema reci, kojoj je hrabro indijansko pleme dalo svoje ime.

Odmorili su se na obali. Vajat je postavio gvozdeni tronožac, a kočkar pokunio suvarke u žbunju.

Pripremili su jednog prilično živog tetreba, koga je maršal usput ubio iz vinčesterke.

Posle ručka su se ponovo popeli u sedla i nastavili put prema severozapadu.

Bio je to težak, nepregledan teren. U kasno popodne su se već na njima jasno videli znaci umora i nepospavanje noći.

Maršal je s vremena na vreme isplivački pogledao u svog saputnika ispod oka. Iako je Holidej bio mrtav umoran, na njegovom licu se ništa nije moglo pročitati. Bilo je kao maska.

Kada je na zapadu krvavocrvena lopta počela da iščezava, iza njih se nalazila velika žuta savana, a ispred njih je svetlucao potok u prilično širokoj udoljici.

— Saut Fork — reče Vajat i zaustavi konja.

Holidej se obema rukama podboči na vrh sedla i nasmeja.

— Jeste li to ovde išli u školu?

— Na žalost ne. Baš lep komad zemlje.

— Ko sa vama jaši, taj je uvek na neki način kao kod kuće.

— Kod kuće? — Baš dobro. — uzvрати maršal i siđe sa konja. — Mislim da ćemo se ovde odmoriti neko vreme, Dok.

— Nemam ništa protiv.

Dok Holidej sjaha, skide sedlo sa leđa svog ždrepcu, položi ga mesto uzglavlja na zemlju, zatim se uvi u pokrivač i za nekoliko minuta zaspa.

I maršala je umor savladao. Legao je odmah, ali je zadržao u ruci uzde svog ždrepcu. Tako je bio siguran da će ga konj upozoriti, ukoliko se neki čovek, ili životinja budu približili.

Kada je ponovo otvorio oči, na baršunasto tamnoplavom nebu svetlucale su zvezde. Međutim, noćna svežina još nije počela. Tle je još bilo toplo, a trave su mirisale, što noću nisu činile.

Trebalo je već po njegovom računu da bude pozno doba. Čovek iz Misurija probudi svog saputnika. Holidej je takođe iznenađeno pogledao u nebo.

— Hej, šta je ovo? Jesmo li mi to odspavali nekoliko dana?

— Ne baš sasvim, ali izgleda mrak je ponovo pao.

Osedlali su konje i nastavili put.

— Sada još jedno osvežavajuće kupanje, zatim jaka kafa i uz to ne baš mala čaša rakije i ja sam opet u redu — reče kockar.

— Protiv kupanja nemam ništa, a ni kafu ne bih odbio — uzvрати maršal — ali što se tiče... — prekinuo je u pola reči i zagledao se u pravcu severa.

Daleko na horizontu videle su se majušne svetle tačke, jedva primetno svetlucanje.

— Grad? — raspitivao se Holidej.

— Izgleda tako.

— Alamota?

— Ne, ona mora da je dalje na zapadu. Mislim da je to Biler.

— Jeste li već bili tamo?

— Da, jednom pre nekoliko godina.

— Sigurno ponovo neki „divan“ grad — reče kockar ironično.

U Bileru je noćni život već počeo, bar što se tiče dveju dupke punih krčmi, jedinih u gradu.

U ostalim kućama svetlost je odavno bila ugašena.

Na desnoj strani veoma uzane glavne ulice nalazila se veća krčma. Prozori su bili oblepljeni šarenim papirom drečavih boja, tako da je čitav spektar svetlosti padao na trem i na ulicu.

Dok Holidej baci pogled na velika crna slova ispisana na velikoj

tabli: Džoe Harperov „Izvor viskija“.

— Da li ovaj dobri Džoe ima i dobru rakiju? — upita kockar.

Vajat sleže ramenima.

— Pretpostavljam da je tako. — Gotovo ne bih mogao ni da poverujem da bi ljudi mogli da budu tako veseli od lošeg viskija.

Kockar se nasmeja više za sebe, skoči s konja i prebaci uzde preko prečke.

Vajat Erp priveza odmah do Holidejevog konja svog ždrepcu i sede na ivicu pojila. Video je kako se Dok Holidej penje uz četiri stepenice trema, a zatim biva obasjan šarenom svetlošću. Onda su krila pomičnih vrata bacila tamnu senku na celu njegovu pojavu, osim lica i čizama pokrivenih prašinom.

Džef Hadank i Lari Brikendik su krenuli u beg, kako je to čovek iz Misurija i sumnjao, u pravcu severozapada. Išli su pravo prema Bileru. Za to vreme su Spenser i Klej, naravno svaki za svoj račun, grabili dalje prema zapadu. Što se tiče dvojice lupeža koji su se dokopali novca, samo je jedan od njih svesno i namerno išao ka Bileru. Bio je to Brikendik.

Kada je Hadank u kasno popodne u daljini ugledao obrise grada, zaustavio je konja.

— Nećeš valjda da svraćaš u ovu jazbinu?

— Hoću. Kupiću novog konja.

Hadank pokaza značajnim pokretom čelo, povuče uzde i, ne izgovorivši ni jednu jedinu reč, nastavi put sam, prema zapadu.

Brikendik je to jedino i priželjkivao. Oslobodio se svog saputnika i sada je mogao da učini što je i naumio.

Događaji u Džetmoru ispunili su ga strahom i gnušanjem. Novac, da, njega je hteo da se dokopa. Ali, da će zbog toga postati pomoćnik ubice i član bande razbojnika, to nije predvideo. Pre svega učinilo mu se u ovom trenutku nemogućim da od sada za uvek živi u strahu i bekstvu. Uostalom i sam vođa bande je sinoć u dvorištu napuštene kuće rekao: „Jedno je sigurno, momci, Vajat Erp će nas slediti...”

Lariju Brikendiku nije padalo na pamet da svoj budući život time opteretiti. Neko vreme je gledao za Hadankom, a onda ponovo obo konja i nastavio. Išao je prema gradu.

Ispred Harperovog saluna je kliznuo iz sedla i odmah poveo konja u dvorište. Sa kuhinjskog prozora ga je ugledala jedna mlada devojka. Otvorila je krilo i uzviknula:

— Lari!

Brikendik se naglo okrete.

— Helo, Ajrin!

— Odakle dolaziš? — doviknu mu devojka. — Zar mi nisi pričao da hoćeš da jašiš u Oklahomu?

— Da, Ajrin, hteo sam, ali sam promenio mišljenje.

— Ostaješ li danas ovde?

— Ukoliko imate neku slobodnu sobu, ostajem.

Brikendik povede svog konja u štalu i skide mu sedlo.

Lepa smeđa Ajrin Harper gledala ga je zadivljeno.

— Šta ćeš s tim sedlom?

— Moram da promenim remenje.

Stajali su neko vreme u hodniku. Devojčin pogled bio je pun iščekivanja.

— Ne možeš li jednom da ostaneš malo duže, Lari?

— Ne znam, zavisi od posla.

— Ti, dakle, imaš posao?

— Da, trenutno imam.

Kuhinjska vrata, iz kojih je dopirao miris prženog, luka, bila su samo prislonjena. Odjednom su se naglo širom otvorila. Sedokosa žena krupnog tela i rumenog lica izađe u hodnik.

— Ha, mister Brikendik, opet ste u gradu.

Lari skide šešir.

Osamnaestogodišnja Ajrin tek tada prvi put vide da mu je kosa na slepoočnicama počela da sedi.

— Daću mu jednu sobu gore, mama — reče devojka.

— Naravno. Ako hoće da plati, dobiće sobu. Odvedi ga gore, Ajrin i odmah se vrati.

Kada je razbojnik ostao sam, izvadio je novac iz bisaga, košulje i džepova pantalona i sve zajedno položio na krevet. Zatim je izvukao kožni džak i sav novac uredno složio unutra.

Kako mnogo novaca može da stane u jedan ovako mali džak kada ima vremena da se uredno složi.

Pre nego što je zavezao džak, seo je za sto i uzeo pisaći pribor, koji se-mogao naći gotovo u svim hotelima i pansibnima. Napisao je:

Maršale, šaljem vam novac natrag, jer ne želim da ga zadržim. Mora biti da sam poludeo kada sam odlučio da učestvujem u tome. Veoma mi je žao. Sav novac je tu. Čak dodajem i pedeset dolara iz svog džepa. Više nemam.

L. D.

Savio je hartiju i još napisao: „Vajatu Erpu, maršalu iz Dodž Sitija”.

Pošto je stavio pismo unutra u kožni džak, počeo je da ispisuje maršalovo ime i adresu na svetloj koži.

Čulo se kratko kucanje. Pre nego što je Brikendik mogao da zaveže džak, devojka uđe u sobu. Još sa vrata uspela je da vidi kroz otvor džaka svežanj novčanica i užasnuta pljesnula rukama.

— Lari, za ime neba, šta si to učinio?

— Ajrin...

Devojci su počele od straha da klecaju kolena. Prišla je stolu i uspela da preko Larijevog ramena pročitata šta piše na džaku.

„Vajatu Erpu, maršalu iz Dodž Sitija”. Kada je to videla, lice joj se ožarilo.

— Lari, meni je sada sve jasno. Ti radiš za Vajata Erpa, postao si njegov pomoćnik.

— Ai, ne, Ajrin — pokušavao je čovek da joj objasni.

— Ne moraš se pravdati. Ja nalazim da je to divno. Sigurno si uspeo da nekom razbojniku oduzmeš ukraden novac.

— Sve ću ti objasniti, Ajrin. Samo, molim te, ne sada.

— Ne znam šta ti je. Ja se tako radujem. O, Lari — sklopila je ruke oko mladićevog vrata.

— Ajrin! — odjeknulo je hodnikom.

— Tvoja majka — reče Brikendik.

— Idem, idem već. Čini mi se da ponovo jedva čekaš da me se oslobodiš.

— Ali, to je ludost, Ajrin.

Kada je devojka otišla, Lari Brikendik drhtavim rukama zatvori kožni džak. Nije se, međutim, usudio da siđe dole u poštu. Hteo je da sačeka da pádne mrak. Legao je na krevet potpuno odeven i čeka.

Potrajalo je prilično dugo pre nego što je sišao da preda paket u poštu. Poštar nije imao šta da pita prilikom predaje paketa. Njegova dužnost bila je, konačno, da se postara da pošiljku prosledi dalje.

Brikendik je napustio sobu upravo u trenutku kada je Dok Holidej dole ispred pansiona sjahao s konja.

Grčevito stežući džak, gurao se kroz prepuni lokal. Morao je čak nekoliko pijanih ljudi da grubo gurne u stranu, kako bi se dokopao izlaza. Na samim vratima se još jednom okrenuo da utvrdi da ga devojka slučajno ne sledi.

Izašao je iz lokala natraške. Zbog toga se i dogodilo da se sudari sa kockarem.

Paket pade na pod trema, Brikendik se hitro saže, ali je Dok Holidej koji je snosio deo krivice za mali sudar, bio brži.

Pre nego što se mašio za džak, za trenutak je zastao.

Trag žučkaste svetlosti pao je na slova, koja je Brikendik ispisao na džaku.

Holidej najzad podiže džak i obrati se čoveku sa kojim se sudario.

— Hteli ste u poštu?

— Da — promrsi Brikendik.

— Mislim da bih mogao da vam prištedim trud. Pri tom je pokazao na čoveka, koji je sedeo ispod trema na pojilu za konje. To je Vajat Erp.

Brikendik mu istrže paket i htede da umakne. Međutim, iza leđa je čuo metalno škljocanje, zvuk otkočenog revolvera.

— Stoj!

Vajat Erp je već bio na tremu. Brikendik se povukao uz zid kuće, grčevito stežući džak.

— Vi mene tražite, mister?

— Ne — promuca razbojnik.

— Ali, on ima paket za vas — umeša se Holidej.

Maršal se maši za paket.

Na pomičnim vratima se pojavi devojka.

— Da li se nešto dogodilo, Lari?

— Moji prijatelji! Razgovaramo!

Devojka ponovo iščeze u lokal.

Maršal ispruži ruku.

— Dakle, hoćete li mi dati taj paket, mister?

— Hteo sam da vam ga pošaljem. maršale — procedi Brikendik žustro.

— Smatram da je Dok u pravu. Možete da uštedite novac za poštarinu. Dajte mi paket.

Iako je razbojnik bio uveren da pred njim stoji maršal iz Dodž Sijetija, pokušao je da se izvuče.

— Ko mi kaže da ste vi doista Vajat Erp?

— Ja vam kažem — uzvratil maršal.

— I ja takođe — dodade Holidej. Razbojnik duboko uzdahnu.

— U redu, predajem se. Ali vas molim, maršale, da mi učinite poslednju uslugu. Da ne otvorite paket ovde, molim vas!

— U redu, a gde da ga otvorim?

— Bilo gde, gde god hoćete, samo ne ovde.

— Stanujete li vi ovde u pansionu?

— Da, iznajmio sam sobu.

— Dobro, hajdemo onda gore.

Učesnik u nijački poštanske kočije sigurno nije slutio da će se tako neočekivano brzo sresti sa osobom, kojoj je uputio paket.

Dok je Holidej ostao da stoji leđima naslonien na vrata sobe, maršal je položio džak na sto i počeo da razvezuje. Činio je to bez ikakve žurbe. Maršalov mir dovodio je Brikendika do očajanja.

— Otvorite već jednom!

— Bez žurbe, momče. Da sam ovo dobio poštom, svakako bi trajalo daleko više.

— Ali, niste ga dobili poštom.

— Da, u pravu ste, ali to ne menja ništa. Odvezati se mora. Nego, zašto tako drhtite? Ponašate se kao da je u paketu u najmanju ruku dinamit.

— Tako nešto otprilike, maršale.
Dok Holidej izvadi revolver iz opasača.

Vajat je konačno otvorio džak. Svežnjevi novčanica su se rasuli po stolu. Čutke je pogledao razbojnika. Ovaj promrsi.

— Priložio sam i jedno pismo.

Vajat pronađe pismo, pročita ga, a onda se spusti u naslonjaču.

— Pročitajte, Dok — rekao je i zapalio jednu od svojih crnih, dugačkih cigara.

Kockar pride stolu, i pročita pismo, koje je pljačkaš novca, Lari Brikendik napisao maršalu iz Dodž Sitija. Bilo je to svakako neobično pismo, verovatno jedino koje je ikada pljačkaš poslao čuvaru zakona.

Brikendik je stajao na sred sobe opuštenih ramena i oborene glave.

Holidej je ponovo zauzeo mesto kraj vrata.

Neko vreme je u maloj sobi pansiona bila tišina, a onda je maršal rekao:

— U redu, govorite mister L. B.

— Moje ime je Brikendik, mister Erp. Lari Brikendik.

— Lepo ime — reče Holidej. — Bilo bi zaista šteta da već sada bude urezano u nadgrobni spomenik.

Razbojnik je govorio. Rekao je sve što je znao. Samo je o jednoj stvari tvrdoglavo ćutao, kao uostalom i razbojnik Džoe Blif. Nije hteo da imenuje ostale učesnike.

— Slušajte, Brikendik — rekao mu je maršal mirno. — Ja mislim da vi pogrešno posmatrate stvari. Činjenica da ste vi hteli da vratite

novac, ne može da utiče, odnosno promeni okolnost da ste vi učestvovali u pljački.

Razbojnik je gutao pljuvačku, znojio se, ali nije mogao da prevali imena preko usana.

— Ja sam mogao možda nešto i da učinim za vas — rekao je maršal, da ste vi imali poverenja u mene.

— Poverenje u vas znači izdaja ostalih, maršale.

— Ostali su razbojnici, Lari Brikendik.

— Znam. I ja sam, takođe, razbojnik.

— Da, ali onaj, koji je u poslednjem napustio stranputicu — rekao je maršal ubedljivo. — Ako sada i dalje budete prikrivali Džerijsa i ostale, suprotstavljate se zakonu.

Ime Džerijsa Vajat Erp je pomenio onako, usput.

Brikendik se trže kao oparen.

— Šta ste rekli, maršale?

Na to se umešao Dok Holidej.

— Maršal je hteo da vam pomogne, Lari. Pretpostavimo da je Džerijsa uhapšen i da je maršalu došapnuo nekoliko ružnih stvari o vama.

Bila je to otrovna strela, koja je pogodila pravo u cilj.

Lari se gotovo zagrcnu.

— Spenser, taj pas, znao sam da je on lupež!

— Nemojte se uzbuđivati zbog toga — umirivao ga je Holidej. — Ako vi imate čistu savest, Spenser, vam ne može naškoditi.

— Može, može — uzvрати Brikendik.

Vajat ustade sa stolice.

— Prema vašem objašnjenju, Spenser je, dakle, vođa.

— Ako vi već to znate, ja nemam nikakvog razloga da vam protivu-
rečim.

— Znate li možda gde su ostali odjahali?

— Nemam pojma. Spenser je imao plan samo do Džetmora, a ta-
mo je trebalo da se dogovorimo
dalje.

— Da li ste ostale od članova
bande dugo poznavali?

— Ne.

— A znate li zašto je Džeri ubio
meleza?

— Ne — reče Brikendik iznena-
đeno. — Nisam znao da ga je ubio.
Znao sam samo da ga je sledio.

— Zašto ga je sledio?

— Ne bih to znao tačno. Mislim
zato što je mrzeo sve što ga je
ometalo i kočilo. Melez Kohran je
bio ranjen, pa ga je dalje trebalo
vući. Mislim da ga je zbog toga
Spenser ubio.

Vajat priđe prozoru i upita raz-
bojnika, ne okrećući se.

— Zar je i Blif bio ranjen?

— Blif? Ne.

— Zašto ga je Spenser onda us-
trelio?

— Ni to ne znam tačno. Mislim
da se Spenser razgnevio zbog toga
što ga je Blif upitao da li je polu-
deo kada je pucao na šerifa.

Vajat je ućutao i nervozno šetao
gore, dole po sobi. Atmosfera je bi-
la veoma napeta. Brikendik više
nije mogao da podnese. Uzviknuo
je:

— Ustrelite me već jednom!

— Zašto?

— Zato što sam razbojnik i si-
gurno ću stići na vešala.

— Nemojte preterivati, Briken-
dik — reče maršal. — Daću vam je-
dan predlog: ako Spenser i ona
druga dvojica budu slobodno jurila
unaokolo, nastradaće još prilično
ljudi. Onda će to biti i vaša krivi-
ca. Ukoliko mi ipak budete rekli
imena, ja ću se kod sudije zauzeti
za vas.

Razbojnik je grozničavo razmiš-
ljao. Konačno je objasnio:

— Ne mogu to da učinim, mar-
šale, ma koliko mi bilo teško. Mo-
raću da odbijem poslednju veliku
šansu, koju ste mi ponudili. Ne mo-
gu da postanem izdajnik.

— Iz straha od Spensera?

— Ne iz straha od Spensera.

— A zašto onda?

— Zbog toga što hoću radije da
umrem, nego da budem izdajnik.

— Izdajnik razbojnika — reče
Holidej prezrivo. — Kakva glupost!
Ti ljudi će na nekom drugom mes-
tu ponovo ubiti šerifa, presretati
poštanske kočije, pljačkati, ubijati,
ranjavati. I to sve zbog toga što iz-
vesni, savesni Brikendik neće da
kaže njihova imena. Odustanite,
maršale. Ovaj čovek nije vredan da
zbog njega trošite svoje dragoceno
vreme. Pored toga što nema razu-
ma, još ga je spopao i paničan strah.

— Ne! — uzviknu prestupnik. —
Kada Klej...

Vajat se u trenutku stvorio kod
njega i dokopao ga za jaku.

— Samo pričaj dalje, Lari. Znam
koga si nameravao da spomeneš.

Kleja, zar ne? Vrlog, drumskog razbojnika Džoni Kleja, zar ne?

— Da, a onaj drugi se zove Hadank. Ali, on me je spasao kada je Klej hteo sinoć da me ustreli, tamo kod sanduka.

Vajat ga pusti.

— Vidiš, momče, kako smo lepo stvar doveli do kraja. Sada idi dole, osedlaj konja i ideš sa mnom.

Brikendik ga je gledao razrogačenih očiju.

— Kuda?

— Da tražimo tvoja tri prijatelja.

— Više nisu moji prijatelji, maršale, vi to znate.

— Hajde, kreni!

Kada su hteli da prođu kroz kapiju, mlada Ajrin se iznenada stvorila ispred konja.

Devojka grčevito uhvati Brikendika za ruku.

— Spopao me je užasan strah, Lari.

U to im pride čovek, koji je stajao na tremu.

— Helo! Ako ovo nije Vajat Erp, onda ja jesam Abrahram Linkoln!

Bio je to stariji čovek gustih, sedih brkova. Nosio je veliku srebrnu zvezdu na grudima.

— Šerif Donegan! — Vajat pruži starom čuvaru zakona ruku. — Nisam znao da ste u Bileru.

— A da sam ja znao kakve ću slavne ljude danas sresti, obukao bi svoje praznično odelo. Da ono nije Dok Holidej? Pokazao je glavom na kockara.

Vajat klimnu glavom.

— Još uvek niste izgubili svoj dobar njuh, Donegan.

— Nemojte mi se rugati, Vajat. Kada sam se danas popodne vraćao iz Alamote, sreo sam momka, koga bi ste vi sigurno uhapsili, koliko je izgledao sumnjivo. Ali i sami znate da sam ja ostario i nisam ono što sam bio. Teško da će se neki razbojnik uzrujati, ili uplašiti, kada me sretne.

— Kako je izgledao čovek, koga ste sreli? — upitao je Vajat.

— Ah, znate, imao je jedno od onih lica nezadovoljnika, kakva se u ovom kraju sreću već decenijama. Izgledao je prilično umorno i zapušteno. Formalno je visio na svojoj sivoj kobili.

Vajat pogleda Brikendika ispod oka.

— Hadank — reče ovaj tiho.

Stari Donegan je pričao još neko vreme, a onda je hteo svoje slavne goste da povede na čašicu u „Izvor viskija”.

Vajat odbi.

— Ali, možda će Dok Holidej prihvatiti čašicu rakije.

— Ako baš mora — nasmejao se kockar.

Holidej ponovo sjaha s konja i pođe za šerifom u lokal.

Ajrin je još uvek stajala kraj Larijevog konja.

— Dakle, istina je — šaputala je. — Ti radiš za Vajat Erpa? Prosto ne znam šta da kažem, Lari, Toliko sam ponosna na tebe!

U Brikendikovom pogledu videlo se očajanje. Međutim, na njegovo ogromno iznenađenje, Vajat reče.

— Znae, gospodice, trebalo mi je prilično vremena dok sam ga u to ubedio. Dobro je što je pristao. Veoma je koristan momak.

Pola sata kasnije grabili su prema zapadu.

Od Bilera do Alamote bilo je samo sedam milja. Kada su tri jahača stigla u grad, noć je već uveliko osvojila.

Samo je još jedna krčma bila otvorena.

Vajat Erp i Dok Holidej su odveli konje u uličicu kraj saluna.

Brikendik kliznu iz sedla. Čovek iz Misurija ga opomenu još jednom:

— I stalno mislite na to, Lari. Bez pucnjave, bez tuče. Prosto, stojte uz njega, ukoliko neko od lupеža bude unutra.

— A šta ako sva trojica budu unutra?

— To je posle onoga što ste mi vi ispričali gotovo isključeno. — Zbog toga što ne mogu da zamislim da će Spenser i Klej još ikada u životu stajati jedan uz drugog uz šank.

Brikendik je krenuo, vukući noge. Prešao je jedan deo glavne ulice, a onda krenuo na suprotnu stranu.

Ispred krčme štrčala je velika tabla. Dok Holidej se od srca nasmejavao kada je pročitao šta na njoj piše: „Mirno gnezdo”.

Divlja galama, koja je dopirala iz lokala, uterivala je vrlo ubedljivo u laž onoga ko je lokalu dao ime.

Lari se popeo na trem i pogledao kroz jedan od prozora u još uvek punu krčmu. Ipak, mogao je

sasvim lepo da osmotri sve stolove i prostor ispred šanka. Ni jedan od trojice razbojnika nije bio u lokalu.

Uprkos tome, ušao je unutra, prišao šanku, naručio viski i ispio ga. Onda je spustio novac na šank i napustio lokal kroz dvorišna vrata. Drhtao je celim telom, a ruke su mu bile vlažne od uzbuđenja. U dnu dvorišta stajala su dva osedlana konja.

Maršal mu je obećao da će mu pomoći. Ali, kakva će to pomoć biti? Šta može i veliki maršal Vajat Erp da učini za čoveka, koji je učestvovao u napadu na poštansku kočiju i ukrao dva sanduka novca.

Tu, odmah iza kapije u uličici, stajali su osedlaši konji, a među njima i njegov konj. Trebalo bi samo da otvori kapiju i pobegne. U ovoj mrkloj noći teško da će ga maršal negde naći.

Ali, možda će ga ipak jednog dana negde pronaći? U svakom slučaju mora da rizikuje, jer ne želi da u kamenolomu Fort Vorta, ili čak Seskateve godinama tuca kamen.

Silazeći niz stepenice u dvorište, setio se reći koje mu je maršal usput rekao: „I momak, koji je krenuo stranputicom, može da počne novi život, Lari Brikendik...”

To je upravo bio slučaj sa njim. Skrenuo je stranputicom, a sada doista želeo da počne nov život. Ma da ne u Fort Vortu, ili Seskatevi. Međutim, postavljalo se pitanje da početak tog novog života nije uslovljen izdržavanjem kazne za počinjena nedela?

Samo što je zakoračio u dvorište, kada je sa kapije čuo neki šum. Le-

vo od njega, stajalo je nekoliko bu-
radi od viskija, iza kojih se hitro
sakrio. Iz tog skrovišta imao je od-
ličan pregled. Naprezao je oči, ta-
ko da su ga zbolele. Sasvim polako
i oprezno neko je spolja otvarao ka-
piju, a onda se pojavila senka čo-
veka srednje visine. Taj čovek se
obazro na sve strane, a onda na
vrhovima prstiju krenuo prema ko-
njima u dnu dvorišta.

Pre nego što je stigao do živo-
tinja, osvetlio ga je zrak svetlosti,
koji je dopirao s gornjeg sprata.

Brikendik se trže. Bio je to Ha-
dank. Odmah ga je poznao. Džef
Hadank! Šunja se da ukrade konja.

Lari napusti svoje skrovište, po-
đe dva koraka napred i izvuče re-
volver. Metalni zvuk natera konjo-
kradicu da se okrene.

— Mogao bi sebi da kupiš konja,
Hadank.

Lupež je već podigao ruke. Sada
ih ponovo spusti i oslušnu.

— Nisam te baš najbolje razu-
meo, Lari.

— Ja sam to, Džef. Razumeo si
me.

— Jesi li poludeo? Kako si uopšte
stigao ovamo?

— Nestani odavde! — Reče mu
Brikendik.

— Ne pada mi na pamet.

— Zašto hoćeš da ukradeš konja?

— Jer je moj premoren. Osim
toga, neću da uzmem jednog, nego
odmah dva konja.

— To nećeš učiniti, Hadank.

Međutim, nekadašnji vozač poš-
tanske kočije se ustremi na svog

prijatelja, sruši ga na zemlju i po-
teže kotl.

— Žao mi je, Brikendik, ali to
što sad moraš da umreš, tvoja je
krivica. Meni je konj potreban.

Prislonjena kapija se naglo otvo-
ri i jedan čovek se, nečujno kao
senka, ustremi na Hadanka. Raz-
bojnik izgubi ravnotežu. Maršal,
koji je zajedno sa njim pao na zem-
lju, odmah skoči na noge.

To je isto učinio i Hadank. Hitro
je izvukao deringer iz džepa i za
nekoliko trenutaka se ponovo na-
šao na zemlji, ovog puta onesveš-
ćen, pogođen Erpovim aperkatom.

Lari Brikendik je još uvek kle-
čao na zemlji.

— Bila je to doista pomoć u po-
slednjem trenutku.

— Da li je to Hadank?

— Jeste.

— Povešćemo ga. Njegov konj
je napolju, pred kapijom, nedale-
ko od naših životinja.

Kada se Džef Hadank osvestio, se-
deo je vezan, u sedlu, sa krpom u
ustima. Nalazio se na kraju galvne
ulice, a s leve i desne strane su mu
se nalazili nepoznati ljudi. Ispred
njega jahao je nekadašnji njegov
prijatelj Lari Brikendik.

— Spenser najverovatnije nije u
gradu — reče Vajat Erp.

— Možda je ipak u nekom od
pansiona.

— Ne verujem. Svugde smo pi-
tali.

Na to Hadank podiže ruku. Hteo

je nešto da kaže. Vajat mu izvadi krpu iz usta i nasloni mu cev revolvera na rebra.

— Šta ti imaš da kažeš, Hadank?

— Spenser je bio u gradu. Ja sam ga video.

— Gde si ga to video?

— Kod konjušnice. Uspeo sam u poslednjem trenutku da umaknem. Zbog njega sam i hteo da ukradeni konja i pobegnem što brže iz grada.

— Prvo novac, a sada još i konja. Nego, gde je novac?

— Nemam ga više.

— Kakva nesreća za tebe, Hadank!

— Nemam novac, jer sam ga predao.

— Ah, već si ga deponovao u banku?

— Ne, predao sam ga šerifu.

— Tako dakle, šerifu? I šta ti je on rekao?

— Nije imao šta da kaže. Ja sam novac uvio u svoje čebe i uz to priložio cedulju da novac treba da bude uručen Vajatu Erpu.

— Ko da ti to poveruje, Hadank?

— Vajat Erp će poverovati.

Brikendik promrsi:

— Ovaj čovek, koji govori sa tobom, jeste Vajat Erp.

— Vajat Erp?

— Da, rekao sam. Maršal iz Dodž Sitija.

— U tom slučaju idite u šerifsku kancelariju, maršale i uzmite novac.

— Reci mi prvo kakvu si priču ispričao šerifu.

— Nije trebalo da mu pričam

nikakvu priču jer sam stajao na polju pritajen i sačekao da ode u dvorište, ja mislim da pogleda zbog čega mu pas tako uporno zavija.

— A onda si ti ušao unutra — upita Vajat — i spustio paket na sto?

— Znam, maršale, da to zvuči prilično neverovatno.

— Ne baš sasvim — reče Vajat Erp, pogledavši Brikendika ispod oka. — Pre kratkog vremena, i to dosta blizu, dogodila se ista stvar. Gde je šerifska kancelarija?

— Preko puta krčme.

Vajat Erp se uputi tamo sam. Bio je siguran da su Brikendik i Hadank u dobrim rukama.

U šerifskoj kancelariji je još uvek gorelo svetlo. Vajat pokuca na vrata i ude. Čuvar zakona je bio mladi čovek, tridesetih godina, visok i krupan.

— Šta hoćete? — upitao je.

— Moje ime je Erp.

Šerifovo lice ostalo je mirno.

— I šta hoćete?

— Ovde je predat jedan paket za mene.

— To mora da je zabuna — uzvрати šerif.

— Nikakva, mister.

— Slušajte, mister, kako vam ono beše ime?

— Erp.

— Mister Erp, ovo je šerifska kancelarija, a ne pošta. Da li vam to nešto kazuje?

— Da, da, kazuje mi veoma mnogo — uzvрати maršal hladno. — Pre svega o vama.

— Šta to treba da znači? — upita šerif.

— Slušajte, mister, nemojte me zadržavati. Ja sam Vajat Erp i ako nećete da imate nevolje sa mnom, prekratimo stvar.

— Sačekajte — reče šerif i pođe prema dvorišnim vratima.

Škljocanje revolvera iza leđa ukopa ga u mestu.

— Ostavite tog psa napolju, šerife. Šteta bi bilo za njega. A sada dajte paket!

Kas Formen se lagano okrete.

— Znaite li šta je to, mister? — rekao je izobličena lica. — To je oružani napad na šerifsku kancelariju. I još nešto. Vi niste ni Vajat Erp, ni bilo koji slavan čovek, nego jedan prepredeni lupež, koji ovde hoće nečeg da se dokopa.

— Nije tačno, mister. Ne nečega, nego jedne sasvim određene stvari: paketa koji je meni upućen.

Šerif Formen munjevitim pokretom skide revolver sa kuke na zidu, ali se Vajat Erp u dva koraka našao kod njega i udarcem noge mu izbije oružje.

33

Dugonja Džems Stokton je bio dole u pilani i sa vlasnikom se više od sata cenjkao oko jedne isporuke dasaka.

Ne baš zadovoljan ishodom posla, duboko utonuo u misli, vraćao se kući. Kada je prolazio pored šerifске kancelarije, sasvim slučajno je bacio pogled na još osvetljenu prostoriju.

Ono što je video, oduzelo mu je dah.

Neki stranac se ustremio na šerifa i izbio mu revolver iz ruke.

Ne razmišljajući, Stokton se pope na trem i gurnu vrata.

— Šta vam pada na pamet, čoveče? — uzviknuo je.

Vajat se izmače u stranu, kako bi sada mogao i vrata da drži na oku.

— Pucajte, mister Stokton — vikao je izbezumljeni šerif. — Ovo je razbojnik!

— Ja nemam revolver, šerife — mucao je čovek.

— Razbojnik se nalazi u šerifskoj kancelariji, ali je tamo — reče Vajat i pokaza na šerifa.

— Istrčite napolje, Stokton i pozovite ljude!

Međutim, mali krojač Džems Stokton ostao je da stoji kao prikovan. Video je veliki revolver u strančevoj ruci.

— Dajem vam poslednju šansu, šerife — reče Vajat oštro. — Dajte mi moj paket, ili će ovde biti gužve.

— Ovde nije nikakav paket predat za vas. Ko ste vi uopšte? Ja vas ne poznajem.

— Ja sam vam se predstavio. Moje ime je Erp. Vajat Erp. A što se tiče paketa, on leži na podu, pored stelka za puške. Vidim da ste ga i odvezivali. Teško vama ako išta nedostaje.

To je, naravno, bila prazna pretinja. Ni Hadank, a još manje Vajat Erp nisu znali koliko se tačno novaca nalazi u paketu.

Šerif, kome je naravno bio poznat sadržaj paketa, učinio je još jedan, poslednji pokušaj da ovaj neočekivani plan zadrži. Setio se, naime, da je cedulju sa imenom Vajata Erpa već izvukao iz paketa.

— Mister Stokton — obrati se čuvar zakona krojaču. — Donesite ovamo paket i ako na njemu stoji bilo kakvo ime, ili bilo šta napisano, onda sam ja najpodliji lažov, koji živi u ovom gradu.

— Ol rajt — reče Vajat Erp i pođe prema vratima. — Sami ste sebi natovarili ovu prljavštinu na vrat i posledice ćete iskusiti, šerife.

Čuvar zakona se nije dao zbuniti. Ledeno je odmerio Erpa i rekao:

— Vi me ne možete uplašiti, ni ti mi možete pretiti. Napustite moju kancelariju i budite srećni što vas nisam strpao u ćeliju.

To je za čoveka iz Misurija bilo suviše. Sasvim izvesno bi pošao po Hadanka, a onda bi zajedno sa Dokom Holidejom, koji za ovakve stvari ima veoma oštar nos, potražio cedulju.

Ali, ova poslednja bestidnost podmuklog čuvara zakona iz Alamote prevršila je svaku meru. Panteriskim skokom stvorio se kraj njega i snažno ga udario pesnicom.

Formen se zatetura u stranu, pokušavajući da izmiče, međutim, nije imao sreće. Naleteo je na aperkat čoveka iz Misurija i potpuno grogi se sručio na tronožac.

— Tako, mister Stokton — reče maršal — pođite sa mnom. Vi ćete mi biti svedok. Moje ime već znate.

— Da, da — procedi krojač uplašeno.

Vajat izađe na trem i zazvižda. Odmah zatim začuo se topot kopita, koji se približavao.

Dok Holidej je sa dvojicom lupeža hitao prema šerifskoj kancelariji. Još nisu stigli do nje, a šerif Formen se osvestio, skočio na noge i iz stalka dohvatio sačmaricu i na-

tegao je. Taj zvuk je naterao čoveka iz Misurija da uzmakne u stranu i povuče za sobom krojača. Ovaj je uplašen ležao na daskama trema, ništa ne shvatajući.

Pucanj se prolomi ulicom.

Metak zazvižda preko ulice i pogodi metalnu tablu na tremu na suprotnoj strani.

— Divan čovek ovaj šerif! — uzviknu Dok Holidej. — Tako nešto sam i slutio.

Hadank i Brikendik su tek tada shvatili šta se dešava.

— Šta, zar taj čuvar zakona puca na maršala! — iskreno se iznenadio Hadank.

— Tako izgleda — uzvratila Dok Holidej.

S leve i desne strane počeli su da nailaze ljudi sa revolverima i puškama.

Šerif je ponovo pucao.

Vajat je stajao priljubljen uz zid kraj vrata na tremu, a Stokton se, drhteći od straha, sklopčao ispod velikog prozora.

Holidej side iz sedla.

— Žao mi je, momci, ali sada vas moram neko vreme ostaviti same.

— Odvežite me, Dok — uzviknu Hadank — i dajte mi revolver.

Kockar, koji je već hteo da se umeša u gužvu na ulici, zastade i okrete se.

Vratio se nekoliko koraka natrag.

— U redu, Lari, odvežite ga i dajte mu jedan kolt. I onako imate dva.

Hadank nije mogao a da ne uzvikne od radosti.

— To nećete zažaliti, Dok, a i ja vam neću nikada zaboraviti.

Pre nego što se kockar umešao u gomilu, koja se okupila ispred

šerifske kancelarije, doviknuo je onaj dvojici:

— Kod nas ubijanja nema. U tom smislu imate sada nove, drugačije gazde!

— Neka žive nove gazde! — uzviknu Hadank, inače veoma škrt na rečima. Bio je više nego srećan, jer su stvari uzele sasvim drugi obrt.

Formen je ispalio još jedan put, a onda naredio ljudima pred kancelarijom:

— Dokopajte tog razbojnika! Hteo je da me opljačka! Onesvestio me je! Nije mogao daleko da stigne! Uхватите ga!

Vajat se probio kroz gomilu gotovo do samog trema.

— A to je izgleda onaj divni šerif! Čudan neki momak! Uхватите sami lupeža, šerife.

Forman se nije usudio ni korak napred.

— Šta to pričate, čoveče! Ko ste vi uopšte? Držite se po strani i ne mešajte se. Ovde je bio jedan razbojnik...

— I vi ga niste uspeli da uhvatite i zadržite? — rugao se Holidej.

— Vi, sažaljenja dostojni čoveče. Zar nije bilo bolje da ste se zaposlili kod mešara? Kobasice, koliko ja znam, ne beže.

Ljudi su počeli da se smeju.

Šerif je vikao, izbezumljen od gneva:

— Još ćeš me upoznat, ti, nalikani uštogljenko!

— Skloni prvo tu pušku za vrapce, šerife — doviknu mu Holidej — inače će ljudi početi i da te se plaše.

— Tišina! Sklanjajte se s puta! Ja

tražim onog razbojnika! A onda si ti, kicošu, na redu, to ti se kunem.

— Suviše se zaklinjete — uzvрати mu kockar. — Izadite napolje, rado bismo vas videli na tremu.

— Samo polako! Taj momak je podmukao i veoma opasan. Možda je negde u blizini.

— Kada vas bude video, sigurno će pobeći na neko drvo.

— Samo se rugajte! To će vam već presteti kada budete sedeli sa njim u ćeliji bar deset dana na hlebu i vodi.

— Zar tako oskudno žive vaši zatvorenici? To moram da upamtim.

— Neka izađe napolje — doviknu sada jedan od okupljenih ljudi. — Neka nam šerif konačno objasni šta se dogodilo.

— Šta se dogodilo? — uzvрати Formen, još uvek sa sigurnog rastojanja. — Sam đavo zna. Iznenađeno se pojavio u kancelariji jedan džinovski momak sa dva velika revolvera u rukama.

— Neka izađe napolje — huškao je Holidej ljude.

— Izadite!

— Neka izađe!

Uskoro se ovaj poziv zaorio iz svih grla.

Formen nije imao izbora. Lagano je prišao vratima i naglo okrenuo pušku na levu stranu, u pravcu prozora.

U pogrešnom pravcu.

Niko nije obraćao pažnju na čoveka, koji je stajao priljubljen uz zid, kraj vrata.

Vajat kucnu šerifa po ramenu.

Formen se trže.

— Helo, šerife, ako mene tražite, ovde sam.

Čuvar zakona se okrete izobličena lica prema Vajatu, koji mu odmah, jednim udarcem, izbi pušku iz ruku.

Ljudi su iznenađeno posmatrali šta se dešava. Formen dokopa maršala za mišicu.

— Tu je. Uhvatio sam ga. To je on, razbojnik. Hteo je da me pokrade. Mogu da dokažem. Trabunjao je nešto o paketu, koji je kod mene ostavljen za njega. U tom paketu je navodno bila cedulja sa njegovim imenom i adresom. Evo, paket je ovde, ali ni traga od cedulje. Sve je uvijeno u stari pokrivač, koji pripada meni. Unutra su stvari, koje su moje lično vlasništvo.

Holidej se izvukao iz prvih redova do trema i lagano uvukao u kancelariju preko dvorišta kroz sporedan ulaz.

Šerif je iznenađeno ugledao krojača Stoktona.

— Evo mister Stoktona, on je sve video, on je moj svedok! Je li tako, mister Stokton?

— Da — promuca krojač i htede da odmagli.

— Ostanite ovde! — naredi mu čovek iz Misurija.

— Otkad skitnice imaju prava da naređuju? — zagrmje šerif. — Nego — obratio se sada okupljenim građanima i pod njihovom zaštitom se osećao sigurnijim — nego, znate li kako mi se predstavio? Taj lupež je imao hrabrosti da tvrdi...

Vajat ga naglo okrete prema sebi i zalepi mu šamar.

Nekoliko ljudi počeo glasno da negoduje.

— Šta to bi?

— Ovo sam mu dugovao za reč lupež — uzvрати maršal mirno. —

Nego, produžite, šerife. Dakle, ja sam imao hrabrosti da se predstavim...

Formen je još uvek držao levu ruku na obrazu.

— On je tvrdio da je Vajat Erp. Možete li to da zamislite, ljudi, ova skit...

— Samo oprezno — upozori ga maršal.

Iznenađeno je cela stvar uzela drugačiji obrt. Iz jedne od kuća izašao je krupan, snažan momak. Mogao je imati dvadeset i pet godina. Crvena košulja mu je bila gotovo razapeta na snažnim grudima i snažnim mišicama.

— Šta se dogodilo, šerife? Da vam možda nisam potreban — doviknuo je grmlj i počeo da se gura kroz gomilu.

— Naravno, Koni, na vas sam upravo i čekao. Sredite ovog čoveka, on me je napao i pretio mi je. Hteo je i da me opljačka. Ove kukavice, koje stoje tu ispred trema, veoma su bučne, ali ni jedan od njih ne pomišlja da pomogne svom šerifu.

Bila je to užasna bestidnost.

Jedan od prisutnih povika:

— Naš dobri Formen je ponovo drzak i razmetljiv.

Krupni mladić je grubo odgurnuo čoveka, koji je to viknuo i skočio na trem.

— Na koga to mislite, šerife? Ja ovde ne vidim ni jednog čoveka, zbog koga bi moja pomoć bila potrebna.

Formen pokaza na maršala.

— Pogledajte tamo. Ovaj čovek je provalio u moju kancelariju i predstavio mi se kao Vajat Erp.

Mišićavi Koni se obrati čoveku iz Misurija.

— Je li to istina, dečko?

Vajat ga odmeri prezrivim pogledom.

— Ja s tobom nemam ništa, momče. Gubi se, odavde!

— Štaaa?

Koni Lederer, sin austrijskog doseljenika, inače danguba, suknjar i podupirač uglova, počeo da prevrće očima i lupi se šakom u grudi.

— Žao mi je, stranče, ali sada će biti gužve.

Šta se posle toga dogodilo, odigralo se tako munjevito, da se kasnije nije moglo ni prepričati.

Lederer se zaletio i divlje zamahnuo pesnicom, ali je maršal u poslednjem deliću sekunde uspeo da se sagne i Konijeva pesnica prozižda pored njegove glave.

Povučen snagom sopstvenog udarca, snažni mladić tresnu svom žestinom na stepenice trema. Vajat mu priđe.

— Ustaj, momče, i idi kući, inače će biti još veće gužve.

Najbrže što je mogao, Koni skoči na noge i steže snažne pesnice.

— Tako, ljudi, a sada ćete nešto doživeti. Veliki Koni će ovog bednog momka sabiti u zemlju.

Ovog puta Lederer je zamahnuo spretnije i bolje, a ne kao malopre iz daleka. Vajat Erp se tako postavio da mu se drveni zid kuće nalazio iza leđa.

Ono što se moralo dogoditi, dogodilo se: mišićavi Koni udari pesnicama i glavom u zid.

Međutim, ako je Vajat Erp mislio da će njegov protivnik biti grogi, ili odustati od dalje borbe, silno se prevario.

Koni Lederer kao da se sada tek sasvim sredio. Poskočio je u desno, zamahnuo, a odmah zatim munjevito sledio je drugi udarac.

Međutim, nije imao sreće. Iako dobar i istrajan borac, nije bio dorastao svom protivniku.

Panterskom spretnošću Vajat je poskakivao čas levo, čas desno, izbegavajući na taj način protivnikove udarce i čekajući pogodan trenutak da se ovaj otkrije.

Tako se i dogodilo. Maršalu se pružila prilika da zamahne. Bio je to njegov naročit udarac, izvučen sa levog bedra, jedan čisti aperkat, koji je kolosa pogodio kao čekić u vrh brade.

Međutim, dogodilo se nešto što se do tada nikada nije dogodilo: Lederer je stajao na nogama.

Doduše, ruke su mu visile niz telo, oči je prevrnuo, ali je stajao raskoračen, lako se ljuljajući.

U glavnoj ulici Alamote vladala je grobna tišina. Noćna tuča ispred šerifske kancelarije, nemilosrdna borba pesnicama, formalno ih je paralizovala.

Prošlo je nekoliko minuta.

Vajat je gledao u gorostasa ne shvatajući. Ovakvim udarcem, od koga je njega samog bolela pesnica i celo telo mu se protreslo, do sada je uspevao da obori s nogu i najžešćeg protivnika.

Lederer je, međutim, stajao.

Šerif je prvi prekinuo mučnu tišinu.

— U redu, Koni. Pružio si mu priliku da i on malo udara. A sada konačno napravi iverke od njega.

— Da — promrmlja Austrijanac — ja ću ga...

Bilo je doista neobično videti ka-

ko ovaj kolos od čoveka odjednom, neočekivano pada, ne uspevši da zadrži više ni jedan jedini udarac.

Na šerifovo užasavanje, u tom trenutku je „kicoš” izašao na trem iz njegove kancelarije.

— Ovom momku je glava prilično tvrda, ali je sve u svemu bilo dosta zanimljivo. Nego, Vajate, pre nego što sredite ovog šerifa, onako kao što ste i momka udesili, treba nešto da vam kažem. Otkrio sam nešto veoma neobično. Jeste li ikada videli šerifa koji u svom stanu ima čitavu zbirku odela? Niste, a nisam ni ja. To je veoma zanimljivo. Međutim, džentlmeni, nemojte se smejati. Možda je ovaj šerif veliki čovek, dalekovid, pa priprema muzej za vaš grad...

Formen je posiveo...

— Šta trabunja ovaj, ovaj...

Kockar je stajao tri jarde udaljen od šerifa. Bio je za čitavu glavu viši od šerifa, koga je odmerio pogledom punim prezira.

— Moje ime je Holidej. Džon, Henri Holidej.

Formen ustuknu unazad i gotovo se spotače o Konijeve noge.

— Dok Holidej?

— Tačno, mister. Oprezno, inače ćete se još jednom sapletiti o noge ovog momka.

Ulicom se razleže smeh.

Svuda na okolnim kućama prozori su bili osvetljeni. Alamota je imala svoju senzaciju. Holidej pokaza na maršala.

— Da ne bismo odugovlačili stvar do zore, ovaj čovek ovde je maršal Erp, o kome ste svi već slušali. Došao je ovamo, jer je trebalo nešto da uzme u šerifskoj kancelariji, ne-

što što je danas ostavljeno za njega.

— Laž! — uzviknu Formen ne baš sigurnim glasom.

Holidej ga preseče pogledom.

— Ako izustite jednu jedinu uvredljivu reč, mister, sutra vas više niko neće osloviti. Jedina dobra strana u svemu je to što se nikada o mrtvima loše ne govori.

Ulicom se ponovo razleže smeh.

Holidej povuče malog krojača Stoktona, koji je upravo hteo da šmugne.

— Još jedan trenutak, mister. Šerif je vas malo pre nazvao svojim svedokom. Znači da ima poverenja u vas. Mi takođe. — Onda je nastavio u potpuno izmenjenom, oštrom tonu. — Šerif ima levo u karutu novčanik. Izvucite ga.

Stokton priđe šerifu, oklevajući.

— Ljudi — otimao se šerif. — Jeste li potpuno poludeli? Kako možete dozvoliti da dva raz...

— Oprezno, mislite na skupi sanduk, koji vaši rođaci moraju da naruče. A i cveće u ovo doba godine nema baš na pretek.

Stokton je neverovatno veštim, krojačkim pokretima munjevito izvukao novčanik iz šerifovog džepa.

— Otvorite! — naredi mu kockar.

Krojač posluša.

— Šta se nalazi u njemu?

— Jedna cedulja, jedno pismo — mrucao je Stokton.

— Pročijtajte!

— Maršale, ... da, tako piše ovde, ali se veoma teško čita. Maršale, ja sam jedan nitkov i neću novac, svoj deo. Molim vas, primite ga od jednog podmuklog, prokletog lupeža... dalje ništa ne piše.

— A na poledini?

— Maršalu Vajatu Erpu, Dodž Siti.

Holidej pride ivici trema.

— To je jedna mala, bedna skitnica, koju je mučila rđava savest, jer u suštini nije bila tako prokleta bedna skitnica, ostavila ovde u kancelariji. Bio je to jedan zamotuljak, bolje rečeno pokrivač u koji je bio zamotan novac, nepošteno prisvojen. Dakle, pitam vas, ljudi, šta je bila dužnost ovog navodnog časnog čuvara zakona u Alamoti?

— Trebalo je da pošalje Vajatu Erpu! — uzviknuli su svi u glas.

— Tačno, a šta je on učinio kada je maršal došao ovamo i tražio mu paket?

— Morao sam, morao sam... da se uverim — mucao je Formen.

— Da se uverite? Time što ste iz ovog paketa smestili u orman ovo ovde, ovo ovde i ovo ovde.

Holidej je bacao svežnjeve novčanica na trem ispred šerifovih nogu.

— Tako, ljudi, prilično je kasno, a i dosta je za danas. Nego, daju vam jedan savet. Idite malo u galeriju odela u šerifskom stanu. Možda ćete naći neki deo odeće, koji vam je dobro poznat.

Ispostavilo se da je pohlepi šerif iz Alamote krao odelo ljudima, koje je na nekoliko dana zbog nereda stavljao iza katanca. Ni jedan od pokradenih se nije usudio da nešto preduzme protiv šerifa, ili da se žali.

Možda bi danas postojala u Alamoti velika prodavnica odeće, Formen i naslednici, da nije bilo većtog Doka Holideja.

U to jedan krupan čovek stupi na

trem i pozdravi maršala i Doka Holideja.

Onda se obrati ljudima na ulici snažnim basom.

— Ljudi, ja odavno sumnjam na Formena da je lupež. Nećemo dozvoliti...

— Obesite ga! — povikaše nekolicina žustrih.

— To nipošto — oglasi se sada maršal Erp. — Imam bolji predlog: kaznite ovog čoveka time, što ćete ga oterati do đavola. Neka sad odmah nestane iz grada. Ako ga neko nađe kroz jedan sat u blizini, biće gužve.

Ovaj predlog je naišao na opšte odobravanje.

Međutim, Erpov i Holidejev boravak u Alamoti nije bio završen.

Formena su ljudi, uz pogrde, bubotke i psovke, proterali iz grada. Isti oni ljudi koji su ga još u podne tog istog dana pozdravljali skidanjem šešira.

Lederer je još uvek bio tu. Osvestio se kada je cela gužva prošla i odmah zazviždao kroz zube. Nekoliko trenutaka kasnije dotrčalo je pet momaka u košuljama, koji su izgledali kao da su braća razmetljivog Konija.

— Moji prijatelji — predstavio je Koni petoricu sumnjivih tipova.

Nekolicina od ubojica nosila je revolvere.

— Momci, ovde ima posla za vas! — doviknu im Koni Lederer.

Ispred petorica ubojica za tili čas je bio brisan prostor. Ljudi su se uplašeno povukli sa ulice.

Holidej je sišao sa trema i stajao na ulici.

— Barut ili olovo, Koni? — upita jedan ubojica.

— Oboje — promrsi još uvek ošamućeni Koni.

— Samo trenutak, gospodo — začu se glas sa suprotne strane ulice.

Bio je to Dok Holidej, koji je iskoristio vreme dok su ubojice razgovarale sa Austrijancem i prešao na suprotnu stranu ulice. Sada je stajao sa ispruženim rukama, držeći svoje na daleko čuvene, niklovane revolvere.

— Šta hoće ona ptičica? — uzviknuo je jedan od Konijevih prijatelja.

— Ptica? — reče Holidej. — Da, to je odlična ideja. Sve mi se čini da ti je neka ptičica uprljala cilindar.

Jedan od Holidejevih revolvera bljesnu i cilindar Ledererovog prijatelja odlete na ulicu.

— Na njega, momci! — uzviknu Koni histerično.

Vajat Erp mu se stvori iza leđa, munu ga u rebra i stavi prst na usta.

Lederer, lica još izobličienog od bola, zamahnu iz sve snage.

Vajat izbeže udarac i uzvрати ga udarcem desne pesnice u levu stranu grudi, ne pogledavši posle toga šta je uopšte bilo sa Ledererom.

Na suprotnoj strani ulice ponovo se oglasiše Holidejevi revolveri.

Ni jedan od ubojica više nije imao šešir na glavi i nije bio povređen.

— Ko bi od vas hteo da potrdi malo bez čizama — doviknu kockar ledeno.

— Ovo nećemo da dozvolimo — odvaži se jedan od momaka.

— I ne morate, ljudi — uzvрати mu Holidej. — Možete i vi da se umišate u pucnjavu.

Međutim, niko od njih nije rizi-

kovao da se upušta u takvu opasnu igru. Neočekivano se sa desne strane ulice oglasi jedan čovek.

— Dok je u pravu. Ovde se svako može da umeša. Mi smo na to već navikli — Zar ne, Lari? — upitao je Hadank, koji se oglašio posle dugo vremena.

Brikendik kao da je to jedva dočeka.

Da se Vajat Erp nije umešao, verovatno bi došlo do žestokog okršaja. Osmehnulo se i bez straha prišao grupi ubojica.

— Čekajte, ljudi. Bilo je dosta šale. Imamo mi drugih briga. Mi sledimo ubicu šerifa, čoveka koji je ubio šerifa Endrjua u Bileru...

— Šta...?

— Možda bi vi trebalo o tome da se pobrinete kao građani susednog grada. Do tamo ima samo šest, sedam milja.

Bilo je to ulje na vatru. Građani susednog grada pohitaše sasvim sigurno po svoje konje, kako bi odjahali u Biler.

Tamo je šerif ubijen!

Užasno!

35

Zahvaljujući tome, Vajat Erp i Dok Holidej, Brikendik i Hadank, napustili su grad još u toku noći.

Kada je poslednja kuća ostala iza njih, Vajat Erp zaustavi konja.

— Dakle i vi ste vratili novac, Hadank. Zahvalite velikom Manituu što vas je Lari sprečio da ukradete konja, jer to bi vas sigurno odvelo na vešala. Sada me dobro slušajte. Ono što ste obojica učinili, jeste i ostaje razbojništvo. Ali, ja nisam vaš sudija. Osim toga, ništa

ne mogu da preduzmem, jer to nije u mojoj moći, ni nadležnosti. Zato vam velim: nestanite. Odjašite daleko, veoma daleko i trudite se da ova tri dana, mračna dana u kojima su dva čoveka izgubila život, što pre zaboravite.

Dva čoveka su sedela na konjima, nemi u uzbuđenju.

Holidej je svog konja zaustavio nekoliko koraka dalje i zapalio cigaretu.

Brikendik promuća:

— Ja... ovo neću nikada zaboraviti, maršale! Nikada! Možete biti sigurni da svoje poverenje niste poklonili lupežu.

Hadank je oborio glavu. Nije uspeo da proslavi ni reč.

Brikendik ga muni.

— Reci nešto, čoveče! Bar hvala.

Nije mogao. Jezik kao da mu se zalepio za nepce.

— Nije mi potrebna zahvalnost. Neka vam ovo bude pouka. Napustite kraj i počnite negde drugi život.

Veliki čovek iz Misurija dodirnu obod šešira i odjaha.

— Ali, Spenser i Klej? — doviknu za njim Brikendik.

— Naša briga. Momci, srećan put!

Na to ova dvojica pustiše prave ratničke pokliče i odjahaše u susret novom životu.

Brikendik je uspeo. Postao je knjižar u Kvinsiju i nikada više nije došao u sukob sa zakonom.

Nekadašnji vozač poštanske kočije Hadank nije smogao snage da počne novi život. Bavio se kockom i varao na kartama. Jedne hladne februarske noći 1885. godine, u zadržanoj krčmi u Rapid Sitiju, jedan revolveraš ga je na mestu ubio,

pošto mu je pronašao kartu skrivenu u rukavu.

Pošto su odmakli nekoliko milja, maršal upita svog prijatelja:

— Za ime sveta, kako vam je pao na pamet Formenov novčanik?

— Blef.

— Isključeno.

— Ali, tako je kada vam kažem, maršale. Da budem precizniji: primetio sam da desnu ruku stalno podiže u visinu grudi, ispred džepa. Verovatno nagonski, čime se odao.

Vajat zavrte glavom.

— A one krpe?

— Otvorio sam jedna vrata i zapahnuo me tako žestok smrad, da sam gotovo izgubio svest. Na taj način sam ušao u trag odeći, koje je bilo da se napuni manja prodavnica.

— A novac?

— A, nalazio se u ormanu, u sanduku za obuću, kod municije. Sve sama tajna mesta.

— Njušaklo! — nasmeja se maršal.

Holidej sleže ramenima i baci opušak cigarete.

— Mi ćemo u Dajton?

Bio je to pre zaključak, nego pitanje.

Vajat potvrdi.

Kockar se nakašlja i podiže okovratnik od kaputa.

— Postaje hladno. Da li je daleko?

— Šta vi to nazivate: daleko? Pošto vam Tombston nije daleko od Dodž Sitija, kao što ste mi više puta rekli, mogu da kažem da nam

se Dajton nalazi pred nosom. Mislim oko devet milja.

— Mala šetnja.

Ponovo se nakašlja i još više podigao okovratnik. Jahali su severnom obalom Sout Forka. Tu je bilo izuzetno hladno i vlažno.

— Zar ne bismo mogli da jašimo malo dalje, prerijom?

— U preriji jeste prijatnije, ali nesigurnije noću. Ovako reka će nas odvesti pravo u grad.

— Tako je.

Neko vreme su jahali ćutke, a onda maršal upita:

— Kako vam je, uostalom, Dajton pao na pamet?

— Hadank mi je dao ideju. Rekao je, naime, da je video Spensera pred konjušnicom. Rekao je i da je odjahao. Prema tome, dolazi u obzir pravac zapad ili severozapad. A baš tamo se nalazi Dajton...

Još uvek nije svanulo, no u jednom velikom pansionu već je gorelo svetlo. Vajat pokuca na vrata.

Starija žena, grubog lica, otvori vrata i mrkovoljno upita:

— Šta hoćete?

— Dve sobe, ukoliko još imate slobodnih.

— Dve? Ima još jedanaest slobodnih. Samo jedna je zauzeta.

— Hyala.

Pošto su smestili konje, pošli su na počinak.

Iako je spavao samo četiri sata, maršal je ustao veoma rano. Gledao je kroz prozor u dvorište. Rado bi bacio pogled na ulicu, ali nije hteo da budi Holideja. Izoleđa da se u toku noći nije baš osećao najbolje,

iako je prilikom svoje gala predstave u glavnoj ulici Alamote upravo sijao.

Vajat stupi u hodnik i naglo se trže. Na suprotnom kraju hodnika, gotovo kod samih stepenica, jedan čovek je upravo napuštao sobu. Maršal ga je odmah poznao. Bio je to kauboj iz Dodž Sitija, koji je u baru kod Selera pio „fajer point“. Maršalu munjevito sinu ideja. Doviknuo je hodnikom:

— Spenser!

— Da!

Istog časa hodnikom odjeknu pucanj. Bio je to Džeri Spenser, vođa bande razbojnika.

Holidejeva vrata se naglo otvorila. Kockar se pojavi na vratima, poluodeven, bleđa lica sa revolverom u ruci. Upitno je pogledao maršala.

— Naš prijatelj Spenser?

— Da, izgleda tako. Dobro jutro, Dok.

— Dobro jutro.

— Da li je otišao?

— Da, u svoju sobu. Odatle može na krov, pa u sporednu ulicu. Ne bih mogao da ga sprečim. Imao bi četiri stotine jardi prednosti, ili odlično mesto da puca iz zasede.

Vlasnica pansiona se pojavi na dnu stepenica.

— Ali, gospodo, ne možete tako rano da isprobavate svoje oružje. Morate da sačekate do deset sati i onda, molim vas, samo u dvorištu!

— Samo u dvorištu — pomovi Holidej i protrlja bradu.

— Mislio sam da još spavate, Dok.

— Loše sam spavao noćas.

Vajat je to i slutio.

. — Najbolje je da se sada lepo vratite u postelju i...

— I pustim Vajata da sam uleti u pakao — dovrši kockar.

Vajat priđe prozoru u Holidejevoj sobi.

— Pakao? Ovaj grad uopšte ne izgleda tako.

Nije mogao da natera kockara da se vrati u postelju, iako se osećao veoma loše. Neizlečiva bolest, koja ga je godinama mučila, ponovo ga je obuzela. Nije hteo da se to primeti i pošao je za maršalom preko ulice gipkim koracima.

— Kako vam se učinio doručak?

— Samo skup — uzvрати Holidej.

— Međutim, devojka, koja ga je donela... Šteta za nju da...

Jedan za drugim ulicom odjeknuše tri hica.

Kockar se kao fantom okrete i već u sledećem trenutku pucao je s bedra. I maršal je pucao iz svog teškog bontlajna, koji je izvukao u trenutku kada se bacio na zemlju.

Sa jedne drvene balustrade pade čovek i srećom pravo na arnjeve velikih kola. Vajat odmah pritrča košiji.

Čovek nije bio teško ranjen. Oba metka su ga pogodila u ruku. To nije bio Spenser.

Vajat povuče ranjenika s kola. U to je prišao Holidej i hladno posmatrao rošavo lice strelca iz zasede.

— Klej — rekao je kockar kao da ga godinama poznaje.

Da, to je bio Džoni Klej, koji je od juče stanovao u Flemingovom.

salunu na suprot pansiona i motrio na ulaz.

Upravo se probudio kada je na suprotnoj strani ulice čuo pucnje. Bili su to zvuci koji uvek lupeža dignu na noge.

Potrčao je prema prozoru i ugledao svog gazdu, kaubojja. Spensera, kako s krova šupe skače na ulicu i nestaje.

Oštro je motrio na pansion, sve dok dvojica stranaca nisu naišla.

Vajat Erp i Dok Holidej.

Iako su ova dvojica danas bila drugačije odevena nego obično, nije bilo sumnje da su to oni. Desno je bio maršal, koji je danas imao svetli stetson, plavi prsluk i kockastu košulju.

Džoni Klej je od Spensera dobio drugačiji opis velikog čuvara zakona, ali nijednog trenutka nije bio u nedoumici.

Isti je slučaj bio i sa Dokom Holidejem. Čim ga je video, iako u drugom odelu, po najnovijoj modi, sinulo mu je. Najzad, njegove pretpostavke je potvrdilo to što je ispod peševa kaputa uspeo da vidi kockareve revolvere, ukrašene slo-novačom.

Odluku je doneo bez oklevanja. Izašao je kroz prozor, legao na balustradu i ispalio tri metka jedan za drugim.

No, kao i uvek, Džoni Klej je i ovog puta precenio svoje moći. Nije pogodio ni jednog, ali su ga zato meci Holideja i Erpa skinuli s balustrade.

Vajat Erp je odvukao Kleja u šerifsku kancelariju.

Tim Loton je već trinaest godina nosio zvezdu u Dajtonu i svoj posao shvatao veoma ozbiljno.

Kada mu se maršal iz Dodž Sitija predstavio, odmerio ga je podozrivo.

— Jašite li uvek tako odeveni, mister Erp?

— Ne, samo kada posećuje kolege — dobaci Holidej sa vrata.

Loton je bio odličan momak, bistar i sa razvijenim osećajem za šalu.

— U redu, imam za vas vest...

— Od Mastersona? — prekide ga Vajat.

Vajat pročitao telegram i zabaci šešir na potiljak.

„U Dodžu je pakao. Načinili su ga Kamberlend, Mit i Hit. No, Arkanzas još uvek teče, Masterson”.

Maršal pruži list Holideju.

— Masterson je pouzdan i koristan momak — bio je Holidejev komentar.

— Mogu da zamislim šta rade odgajivači stoke i kako reaguju na pljačku...

Holidej izvuče iz džepa tabakeru i ponudi šerifa.

— Hvala, pušim samo cigare.

— Onda vam maršal može pomoći, mister Loton.

Vajat se odmah maši za džep i izvuče dve potpuno slomljene cigare.

— Ja sam ovaj prsluk zavio u pokrivač...

Holidej je neko vreme stajao zamišljen, zapalio cigaretu i upitao:

— Kuda je novac trebalo da bude otpremljen?

— U Kinej, kao i uvek.

Holidejeve sumnje su se potvrdile: u Klejevoj sobi našli su novac u džaku na ormanu.

Sada je trebalo još samo naći kauboju Spensera.

Ubicu šerifa!

Vajat Erp se uputi na utovarnu

stanicu kod rampe, mesto gde su se utovarale i istovarale bivolje kože. Ni sam nije bio svestan toga da je sledio neki unutrašnji glas, koji ga je doveo na željeznicu. Taj glas mu je govorio da će se Spenser muvati oko velikih kola sa arnjevima, jer su ona nešto što pripada svetu iz koga dolazi, zato što pružaju odličan zaklon i zato što se najlakše može sakriti ispod njih.

Svuda unaokolo nalazila su se kola. Ispod jednog depoa upravo su se istovarale kože.

Vajat je lagano išao prema skladištima i iznenada ugleda zeleni rukav košulje, a onda kožne štitičke na kolenima.

Dakle, tu se nalazio vođa bande, koji je organizovao i sproveo veliku akciju i hladnokrvno ubio šerifa Endrjua, jer mu je stajao na putu. Ubica Spenser!

Vajat je primetio kako kauboj s vremena na vreme baca pogled na široku ulicu i oštro motri na kuće, koje su se nalazile na suprotnoj strani.

Srećom, čovek iz Misurija je išao s donje strane, direktno prema šinama, pa ga razbojnik nije mogao primetiti. Tako je i uspeo da se privuče kolima.

Sedokosi trgovac kožama je stajao na rampi i bučno se cenjkao sa jednim očigledno poluglupim željezničarem. Onda je skrenuo pogled prema svojim kolima.

— Hej, kauboju, istovarajte! Mislio sam da ste brži, čoveče!

— Odmah ću — odgovori Spenser ispod arnjeva.

Razbojnik je očigledno prihvatio ovaj posao, da bi se što duže mogao da zadrži ispod arnjeva, a da to ne-

kom drugom ne padne u oči. Nadao se da će trgovac imati nekoliko kola za istovaranje.

Vajat je oprezno kao mačka grabio napred, zaklanjajući se iza visokih bala kože.

Ništa ne sluteći, Spenser je istovarao dalje. Skidao je balu po balu i bacao je s kola. Kada se sagao da izvuče jednu kožu, tešku kao olovo i zamahnuo da je izbaci iz kola, zastao mu je dah.

Ispred njega, gotovo na dohvat ruke, sedeo je čovek.

Čovek, koga je dobro poznavao i za koga je pretpostavljao da se svuda pre nalazi nego ovde.

Ubica zatvori oči i uhvati se za glavu.

— Ne, to ne može biti istina! — jeknuo je.

— Jeste, Džeri, nemaš piviđenja. Istina je.

Užasan strah, koji ga je gotovo paralizovao, polako je popuštao.

Mašio se za kolt.

Vajat poskoči i izbi mu revolver iz ruke. Istog časa zločinac je hteo da izvuče nož. Bez uspeha.

Sada se Spenser ustremio na Vajata. Pokazalo se da ovaj okoreli zločinac nije baš vičan pesničanju. Posle nekoliko trenutaka maršal ga je snažno pogodio u bradu. Spenser pade s kola i ostade da leži na zemlji.

Kraj prednjeg točka velikih kola čovek iz Misurija ugleda vrh čizme brižljivo izglaćan.

Dok Holidej je bio tu!

— Pomišlio sam da vi sigurno znate gde ćemo ga prihvatiti — rekao je i sagnuo se pored ubice, koga je doista prihvatio u naručje.

Trgovac kožama je posmatrao pesničenje. Crven od gneva, pohitao je kolima.

— Ovde nema tuče! Ovaj čovek radi za mene. Hteo je da zaradi nekoliko centi. Ako imate nešto protiv njega, izvolte sačekajte do večeras!

— To je suviše dugo, mister — uzvрати maršal i prebaci kaubojza preko ramena.

Šerif Loton je zinuo u čudu kada je maršal ubacio u njegovu kancelariju vezanog zločinca.

— Imam još jedan telegram — rekao je pošto su Spensera smestili iza brave.

— Opet neka žurba i gužva — promrsi kockar i pođe napolje. — Moja čežnja za telegramima odavno je usahla.

Vajat pročitao i nasmeja se.

— Čekajte, Dok. Mid, Hit i Kamberlend su spremili dvadeset pet hiljada dolara kao nagradu za nađen novac.

Kockar odgurnu sa trema zadržku mamuzu i procedi kroz zube.

— Šta se mene tiče, sada sanduci sa novcem mogu sami da se okupe u Džetmoru...

KRAJ

Obaveštavamo čitaoce da od do sada izašlih brojeva „VIKEND ROMANA” iz serije „VAJAT ERP”, raspoložemo sa sledećim brojevima:

9. JAHAC SA ZVEZDASTIM MAMUZAMA	44. BITKA U LAMESI
14. ŠERIF IZ DODŽ SITIJA	45. ZAKON KOLTA
16. OLUJA NAD SIMERONOM	46. NA POGREŠNOM TRAGU
17. ČOVEK S BIĆEM	47. ZLATONOSNA REKA
18. VUKOVI IZ KOLORADA	48. KRVAVI SUDIJA
19. STARI GONIČ	49. ŽUTI DŽIM
20. INDIJANSKO SEDLO	50. BEGUNAC IZ FORT VORTA
21. HITAC IZ ZASEDE	51. KOČIJA ZA SALINU
22. AJDAHO KID	52. ŽIGOSANI
23. LEDENI VETAR MONTANE	53. BRONKO BIL
24. KRALJ STOČARA	54. KRISTAL PALAS
25. DŽIMIJEVA BANDA	55. PUCNJI U TOMBSTONU
26. CRNI DŽO	56. BANDIT U TOMBSTONU
27. USPAVANI PAKAO	57. OTMICA
28. OPASNA BRACA	58. OBRAČUN KOD O. K. KORALA
29. DRVO ZA VEŠANJE	59. BITKA ZA RANČ
30. TEROR U BLAFU	60. KARAVAN ZA NEVADU
31. ZAVEJANI TRAGOVİ	61. METAK U LEĐA
32. MELEZ	62. TRAGOM UBICA
33. MOMCI SA RIVER RANČA	63. DRAGOCENI TOVAR
34. ATLANTIK SITI	64. DVA PRAZNA SEDLA
35. STRELAC IZ KOLORADA	65. OSVETNIČKI KOLT
36. TEKSAŠKA KRV	66. DIMNI SIGNAL
37. GRAD UPLAŠENIH	67. PETI UBICA
38. ŠERIF IZ FARLEJA	68. MLADI ŠERIF
39. LOVAC NA MUSTANGE	69. ŠENANDOA
40. KAMP DRVOSEČA	70. SIERA ARKADA
41. NOĆ U SIJUKS SITIJU	71. UCENA
42. KLANTONOVA BANDA	
43. PRERAD U KLANCU	

Navedene romane možete dobiti, ako uplatite na čekovni račun br. 657-1-255 NIP, FORUM, Novi Sad, 1 dinar po svesci do br. 57, a od br. 58 po 2 dinara po svesci

Od dosada izašlih brojeva Crtanih romana čitaoci mogu dobiti niže navedene sveske ako uplate na ček račun br. 657-1-155. NIP „Forum“ Novi Sad, po 1.— din. po svesci do broja 189 a od broja 190 po 2.— din po svesci.

1. Divlji vejar	81. Uzvodno od Kalgarija
2. Tajanstveni došljak	82. Misterija u rudniku
3. Bitka za ranč	88. Zlato Ontarija
4. Napad iz svemira	91. Zamka
5. Okean gori	93. Srebrno sedlo
6. Zamka za ubice	94. Sin poglavice
7. Crna lisica	95. Krv i zlato
8. Kiopka	96. Dvostruka klopka
9. Zlato apača	97. Dinamitaši
10. Obračun u Teksasu	98. Noću se puca
11. Bell poglavica	99. Maskirani jahač
12. Posao za Karsona	100. Karson na fragu
41. Kolorado Kid	101. Grad bezakonja
42. Osvećenici	102. Rat Dejvi Kroketa
44. Potera	103. Kanzas deli pravdu
45. Crni jahač	104. Kidnaperi
46. Avelinjski grad	105. Karson i vrač
47. Pacifik ekspres	106. Konjokradice
48. Zlatni ekser	107. Patrola na Pekosu
49. Roj Renk i provalnici	108. Stranac u sedlu
50. Poslednji od Džemsovih	109. Pobuna u Meksiku
51. Daltoni dolaze	110. Dejvi Kroketa i pirati
73. Miran grad	111. Kanzas protiv Samsona
74. Napad na voz	112. Hrabri narednik
75. Na ratnoj stazi	113. Napad na banku
76. Požar na jugu	114. Siluxi napadaju
77. Pustinjski saputnici	115. Po cenu života
78. Komančerosi	116. Jahač iz Arizone
79. Bitka za Dakotu	117. Fantom visokih brda
80. Šerif bez značke	

130. Poslednji lov
131. Prolaz Karibu
132. Brži od najbržeg
133. Osvetnik
134. Salun
135. Močvara
136. Zemlja Komanča
137. Čejen
138. Žed za zlatom
139. Rukavica smrti
140. Banditova osveta
141. Nasilje
142. Rančerov sin
143. Bekstvo iz Jume
144. Čovek s koltom
145. Ovčar
146. Vođa karavana
147. Indijanski borac
148. Dug časti
149. Zakon kolta
150. Poslednji metak
151. Zasede kod Litl Neka
152. Kockar iz Alama
153. Duh rudnika srebra
154. Bandit s maskom
155. Žig srama
156. Kalamiti Džejn
157. San Francisko
158. Šerif bandit
159. Zaseda u Rinkonu
160. Srebrni kolt
161. Farma na Red Riveru
162. Lovci bufala
163. Levoruki revolveraš
164. Šerif iz Glenhorna
165. Poglavica Komanča
166. Grad bez zakona
167. Na ratnoj stazi
168. Bekstvo sa vešala
169. Karavan
170. Balada o koltu
171. Prognanik Lu
172. Begunac
173. Smrt u preriji
174. Do pakla i natrag
175. Osvetnik
176. Povratak u Grin Bes
177. Pohod na Atlantu
178. Čovek bez imena
179. Slomljena strela
180. Smrt na Rio Grande
181. Izvidnik
182. Krvavo jutro
183. Šerifova tajna
184. Najamnik Kel
185. U gnjezdu Rastlera
186. Ranč u Teksasu
187. Salun u Almendoru
188. Apačko zlato
189. Osvetnik sa koltom
190. Duel u Kanzasu
191. Masakr kod tvrđave Karnl
192. Braća Dalton
193. Za dolar više
194. Osveta Velikog groma
195. Plen braće Gelt
196. Pravda u Silver Sitiju
197. Stranac sa dva kolta
198. Šerif Dodž sitija
199. Revolverašev dug
200. Najduži poker
201. Lovac učenjenih
202. Tajna dugog kolta
203. Jedan mora da umre

CRTANI ROMANI

CENA 2 D.

204

Potera u zoru

**SA „CRTANIM ROMANIMA” U
SJEDINJENE DRŽAVE!**

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

VAJAT ERP
BROJ: 73
CENA 2 D.

VIKEND ROMAN

STRANAC NA ZAPADU

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „Forum”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Odgovorni urednik: SVETOZAR TOMIĆ. Tehnički urednik: BOSKO
ALEKSIĆ. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3
meseca 18 din. na 6 meseci 36 din. na 1 godinu 72 din. Za inostran-
stvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tek. račun 657-1-255 sa
naznakom za „Vikend romane”.

JUNI 1970.